УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Виходить у Вівторок в Едмонтоні під ч. 10012-109 Стріт.
Річна передплата $2.00
Телефон 25708.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
UKRAINIAN NEWS

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Phone 25708.

Vol. XIII. No. 39. Edmonton, Alberta, Tuesday, September 24, 1940. Едмонтон, Алберта, понеділок, 24. вересня, 1940. Число 39. Рік XIII.

Промова премієра Чорчила в парляменті

ЗА ДВА ТИЖНІ НІМЦІ ВБИЛИ АБО РАНИЛИ БОМБАМИ 10,000 ОСІБ — У ТІМ ЛИШ 300 ВОЯКІВ. — БРИТІЙЦІ РОЗБИВАЮТЬ НІМЕЦЬКІ БАРКИ І НИЩУТЬ ПОРТИ ПО ТОМУ БОЦІ КАНАЛУ. — БРИТІЙСЬКА ВОЄННА ПОТУГА З КОЖНИМ ДНЕМ ЗРОСТАЄ В СИЛУ.

У вівторок, дня 17. вересня, премієр Чорчил виголосив у бритійськім парляменті бесіду, в якій здав перед послами звіт з воєнної акції. Більшу частину своєї бесіди він посвятив повітряним нападам, і жертвами від них, а також торкнувся воєнної акції на Близькому Сході.

За два тижні, що скінчились у вівторок, німецькі летуни — сказав премієр — вбили 2,000 Бритійців а 8,000 ранили. Та величезна більшість тих жертв це жертви цивільних людей — мужчин, жінок і дітей. В числі тих десять тисяч осіб, що впали жертвою німецьких бомбардувань, були лиш 300 людей, що належали до армії.

Таксамо, сказав Чорчил, відносно мало, несподівано мало потерпіли військові обекти. Шкоду переважно поносять приватні мешкання, церкви, школи, шпиталі. Цим Німці думають стероризувати населення Британії до того, щоб воно вимогло на урядові — піддатися.

Та ця німецька ставка дуже дурновата, бо дух Бритійців незрушимий.

"Вмисне бомбардування королівської палати та наших дорогих Короля й Королеву також були обраховані на те, щоб викликати неспокої серед публичної опінії" — сказав премієр.

Та ні одно ні друге публичної опінії бритійського народу не підмінувало.

А міжтим сила Британії росте й міцніє — на землі, на воді і головно в повітрі — з дня на день. Властиво, сказав премієр, "ми тількищо починаємо діставати все збільшуючий приплив воєнних матеріялів по тій програмі, що ми її започаткували не початку цієї війни".

"Тому, сказав Чорчил, ми можемо ждати висліду з цих повітряних боїв з відвагою й зі зростаючим довірям".

Чорчил говорив про останньо-недільні повітряні бої над Англією. І сказав він, що такої славетної побіди, як побіда недільна, бритійське летунство ще не мало. Бритійці спустили того одного дня 185 ворожих літаків — у тому 130 самих бомбовиків. Саміж Бритійці стратили тільки 30 своїх боєвиків.

В тих двох тижнях ворог спрямував головний свій удар на столицю держави, і жертви, які премієр оголосив у парляменті, у чотирьох-пятинах відносяться до Лондону.

Мимо розпучливих німецьких змагань, наші шкоди відносно малі, коли взяти на рахунок ворожі страти в літаках.

З другої ж сторони, Бритійці завдають ворогові страшні страти, розбиваючи його концентрації по другому боці Англійського каналу, а також на його території.

Даючи високі признання бритійському летунству премієр дав признання також пожарним дружинам та іншим відділам публичної безпеки за їхню справність і посвяту.

Вертаючись до бритійських повітряних сил, премієр сказав, що Британія сподіється від них багато більше славетних побід над ворогом, а "кожний з нас мусить сповняти свої завдання з повною посвятою, так щоб видатність потрібних матеріялів не меншалися а услуга громадянських потреб не терпіла.

Щодо воєнної акції на Близькому Сході, премієр сказав, що завзяті бої ведуться між бритійськими і італійськими змеханізованими відділами в західнім Єгипті. Бритійські платуни, що держали. єгипетсько-лібійські пригранічні міста — подалися взад.

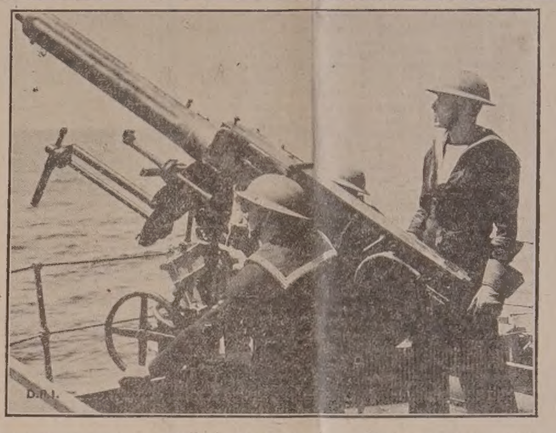

Моряки в сталевих шоломах на канадійськім контрторпедовці при обслузі протилетунських гармат, скоро відозвалася алярмова сирена.

ЯПОНЦІ НАПАЛИ НА ІНДОХІНУ

ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСЬКА СТАВЛЯТЬ ОПІР

Агенція Ройтера повідомляє з Шангаю, що японські війська ввійшли до Індохіни в ночі з суботи на неділю, дві години перед упливом ультимату.

Урядовий комунікат французького регента в Ганой, столиці Індохіни, оповістив, що японські війська напали на місто Донгданґ, 120 миль на північ від Ганой. Пізніше спинилися, натрапивши на сильний опір французького війська. Сподіються, що, над ранком Японці поновлять напад. Інше донесення подає, що Японці припинили напад, бо в міжчасі підписано угоду між Японцями і Французами.

Японці домагаються згоди японського уряду на висадження своїх військ в Індохіні, щоб звідтам напасти на Китай.

З хінських джерел повідомляють, що Японці знайшли собі союзника в Сіямі. За намовою Японців Сіям громадить свої війська на границі Індохіни й хоче для себе зарвати частину Індохіни. З ріжних джерел доносять, що Японія шле наполудне воєнні кораблі і транспорти військ.

У Вашингтоні говорять, що треба сподіватися дипльоматичної акції Злучених Держав на Тихім океані в звязку з щораз більшими домаганнями Японії в Індохіні. Американський уряд мав запропонувати, щоб Велика Британія зголосилася відступити для американської фльоти частину воєнно-морської бази в Сингапурі, недалеко Індохіни. Однак нічого ближче невідомо про переговори в цій справі з бритійським урядом.

Канада набула 6 американських контрторпедовців

Канадійська воєнна фльота набула шість контрторпедовців з числа 50, які заміняли Злучені Держави за бази на бритійських островах північно-американської півкулі.

Контрторпедовці вже дістали нові назви: Аннеполіс, Коломбія, Наягара, Ст. Клер, Ст. Кроа і Ст. Френсис.

Відтепер Канада має 13 контрторпедовців. Кораблі, які Канада набула від Злучених Держав, будуть мати по 125-130 матросів і офіцерів.

ТАЄМНА КОНФЕРЕНЦІЯ В РИМІ МІЖ НІМЦЯМИ І ІТАЛІЙЦЯМИ

Німецький міністр заграничних справ Йоахім Рібентроп виїхав несподівано до Риму, 18. вересня.

В дипльоматичних колах привязують до його поїздки велику вагу, бо Рібенторп виїхав тоді як у Берліні ще перебував Рамон Серрано Сунер, шваґер ґенерала Франка і провідник еспанських націоналістів. Сунер приїхав до Берліну в офіціяльній місії від еспанського уряду і має виїхати до Риму.

Здогадуються, що предметом розмов Рібентропа з Мусолінім і міністром заграничних справ Чіяном була Еспанія, Єгипет і Злучені Держави.

Ґеографічне положення Еспанії і її природні багацтва є такі, що в Берліні і Римі уважають Еспанію за пожаданого спільника. В націстичних кругах говорять, що на римській конференції може прийти до тайного договору з Еспанією, який устійнить відношення Еспанії до держав осі.

В римських кругах говорять, що предметом розмов на конференції мала бути справа італійської кампанії в Єгипті, італійські претенсії до поширення албанської території коштом Греції, ситуація в Румунії і становище Еспанії в теперішній війні з її претенсіями до бритійського Ґібральтару.

Німеччина й Італія заходяться від довшого часу, щоб Еспанію втягнути до війни проти Анґлії, принайменше так далеко, щоб Еспанія позволила на перемарш німецько-італійських військ проти Ґібральтару.

А тимчасом Еспанія жде на вислід битви держав осі з Анґлією. В Мадриді багато Еспанців висловлюють погляд, що дальші події на еспанськім півострові залежатимуть від успіхів чи невдач Німеччини проти Анґлії й Італії проти Єгипту.

В Анґлії нема невдоволення з теперішнього становища Еспанії. Еспанська преса заперестала напади на Анґлію, також більше не порушує справи Ґібральтару.

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ

Епископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги Всеч. о. М. Сирникові церковний дистрикт Давфин, Ман. Парохом на Іст Килдонан, Ман. (Елмвуд) назначено Всч. о. Ігора Шпитковського.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ПОСІЩЕННЯ ІХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВА

В пятницю, 27. вересня, Воздвиження Чесного Хреста — Архиєрейська Служба Божа в Розбурн, Ман.

Пополудні, о год. 4 — Архиєрейське Посіщення церкви в Рутінія, Ман.

В суботу, 28. вересня, Служба Божа співана о годині 9.30 і Архиєрейське Посіщення та проповідь в Січ, Ман.

В неділю, 29. вересня (Празник св. Йосафата) — Архиєрейська Служба Божа в Шол Лейк, Ман.

Пополудні — в Город, Ман.

ЖЕРТВИ, ЩО ВПЛИНУЛИ ДО ЕПИСКОПСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ВІД УКР. КАТОЛ. ПАРОХІЙ

На Катедратик —
П. Зьолковський, Вінніпеґ, Ман. $2.00

На Семинар —
Парохія сц. Покрови, Вінніпеґ, Ман. $50.65

Всім жертводавцям складаємо щиру подяку.

ЛІСТА ОСІБ,

котрі зложили на семинар у церкві св. Покрови, Вінніпеґ:

По $1: Андрій Костельний, Анастазія Бобесюк, Евдокія Помаран, Дмитро Павчук, Іван Жаровський, Дмитро Беляк, Іван Сафіян, Данило Хімка, Тома Мельничук, Анна Липницька, Петро Никольчук, Н. Н., Андрій Дершко, Ґригор Мущій, Олекса Тимочко, Анна Сметонюк, Марія Головата, Василь Кормило, Францішка Лакома, Василь Гумницький, Настя Мединська, Олекса Попель.

По 50c: Михайло Клим, Дмитро Дорош. Решта дрібними жертвами.

Разом **$50.65**

Всім добрим і свідомим парохіянам св. Покрови належиться честь і сердечна подяка, що оказалися такими щирими і жертвенними. Нехай Господь усіх благословить і наділює обильними дарами земними й небесними. Також о. Пароховi Впр. о. Семчукові щиру складаємо подяку за заохоту вірних до жертв та за переведення збірки. Сподіємося, що інші парохії підуть слідами церкви св. Покрови.

ЕПИСКОПСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ

Вже Два Тижні Відбиває Лондон Ворожі Напади

Не зважаючи на великі втрати, Німці продовжують повітряні напади на Анґлію і Лондон. Але вже змінили тактику. Денні рейди слабі і бере у них участь мала скількість літаків, коли ще тиждень тому виконували масові напади. Тільки один такий напад попередньої неділі коштував їх 185 літаків. Це знак, що з денними нападами Німцям не ведеться. Однак нічні напади продовжуються і бритійські власти стараються їм зарадити.

Є в пляні побудувати сильніші підземні схоронища, яких не знищать бомби. Преса домагається, щоб з Лондону вивезти дітей і ту частину населення, яке не виконує необхідної праці. Сподіються, що цього тижня уряд поробить відповідні зарядження.

Німці змінили тактику нападів і в тім, що бомбардують тепер головно середину міста, хоч там нема військових будинків. Також доносять про бомбардування інших міст і устя ріки Темзи. В понеділок пробували чотири ворожі повітряні фльоти заатакувати Лондон, але протилетунські гармати і бритійські літаки завернули їх і в непорядку прогнали через море. Німці стратили щонайменше 15 літаків.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗНИЩИЛИ НІМЕЦЬКІ БАЗИ ЗДОВЖ 400 МИЛЬ

Бритійська тактика повітряної боротьби звернена тепер майже цілковито на ті місцевости в Бельґії, Голяндії і Франції, звідки Анґлійці надіються нападу. Ось ті міста є тепер постійно бомбардувані: Роттердам, Антверпія, Остенд, Бульон, Донкерк, Калє, Флошінґ і Гавр. Крім того Бритійці бомбардують ще німецькі пристані: Вільгельсгафен, Бремен і Гамбурґ. А далі французьке побережжя, звідки Німці обстрілюють анґлійські береги з далекострільних гармат. Анґлійці не забувають і за Берлін і бомбардують його ночами.

Почалася Кампанія на Знищення Гітлєра

ПРОДАЖ ВОЄННИХ ЦЕРТИФІКАТІВ

Да Нешенал Вор Сейвінґ Коммиті проголосив у пятницю отворення кампанії "Знищити Гітлєра". Завданням кампанії є придбати 2,000,000 реґулярних ощадників, значить людей, які постійно будуть купувати воєнні щадничі цертифікати.

При співпраці банків Комітет доручить цього тижня картки для 2,500,000 голов родин, якими їх візветься вступити до армії ощадників. Візвання будуть розіслані по цілій Канаді.

ІТАЛІЙСЬКА ОФЕНЗИВА В ЄГИПТІ ПРИПИНИЛАСЯ

Від тижня Італійці не продовжують своєї офензиви проти Єгипту. Тільки передові частини висунулися поза місто Сіді Барані, що є віддалене 70 миль від лібійської границі. Кажуть, що маршал Ґраціяні підтягає більші сили і матеріяли.

Бритійська фльота бомбардувала минулої середи Сіді Барані і шлях, яким ідуть Італійці. В неділю фльота бомбардувала з добрим вислідом італійські війська здовж єгипетського побережжя. Бритійські літаки постійно бомбардують Італійців і їх бази в пустині.

На конференції в Римі Італійці мали зажадати від Німців помочі для їх єгипетської кампанії, головно літаків.

ЯК З ПШЕНИЦЕЮ?

В минулому числі нашої ґазети було подано, що міністр рільництва Ґардинер обіцяв проголосити пшеничну політику уряду 1. листопада або й пізніше.

Проти такого становища домініяльного уряду піднеслася опозиція з боку фармерських організацій Заходу, а манітобський премієр Брекен не то, що скритикував поведення оттавського уряду, але загрозив ще мораторією в Манітобі.

Тепер інформують з Оттави, що справа з пшеницею може бути порішена в короткім часі. Тільки невідомо, чи пшенична рада підвисшить квоту пшениці, яку фармері зможуть доставити до елєваторів, чи уряд згодиться виплатити фармерам завдаток за пшеницю на фармах. В західній Канаді ведеться аґітація, щоб уряд виплатив по 35 центів або більше з заґарантованої суми 70 центів за бушель Но. 1.

Албертійський міністр рільництва Мален сказав у пятницю, що Оттава повинна видати негайно зарядження, щоби фармерам виплачено завдатки на непродану пшеницю. Квота 8 бушлів пшениці означає, що хтось з фармерів може продати за готівку третину, хтось четвертину збору, але це не вистарчає на заплачення коштів молочення й інших конечних видатків.

У Лондоні згинув 20 вересня від німецької бомби 71-літній ген.-бриґадир Виллям Смит і його жінка.

На Сторпедованім Кораблі Загинуло 87 Дітей

ВСІХ ЛЮДЕЙ ЗАГИНУЛО 293, ВРЯТОВАНО 7 ДІТЕЙ

Жахлива траґедія сталася 17. вересня на Атлянтійськім Океані, 600 миль на захід від Ірляндії. Німецька субмарина сторпедувала серед ночі і бурхливого моря корабель, який віз 94 евакуованих дітей з Анґлії до Монтреалу. Між пасажирами були дорослі люди, разом з залогою корабля 406 осіб. З того числа вратувалося 113, між ними 36 моряків. Всіх моряків було 151.

Загинули цілі родини дітей. Одна родина стратила трьох синів, інша родина три дочки. Одна родина стратила в часі бомбардування Лондону пятеро дітей, другі пятеро втопилися на морі. Евакувані діти були в віці від 5 — 15 років. З вирятуваних було 13 дітей, 18 жінок і 82 мужчин, однак 6 дітей опісля померло з вичерпання. Капітан сторпедованого корабля загинув згідно з моряцькою традицією. Він стояв при кермі корабля і салютував,поки не пішов під воду. Останні його слова були: "Спасайте себе на ратункових човнах".

Німецька субмарина сторпедувала корабель без попереднього повідомлення, а тому, що корабель був без конвою, то напад був розбишацький.

Корабель був під конвоєм до місця, де видавалось, що море безпечне перед ворожими субмаринами.

АНҐЛІЯ ПРОПОНУЄ СОВЄТАМ ПОЛАГОДЖЕННЯ СПОРІВ

Американська пресова агенція подає, що Велика Британія запропонувала СССР полагодження тих непорозумінь, які виринули через загарбання Совєтами балтійських держав. Анґлія пропонує, щоб обидві держави зрезиґнували з фондів, а саме Совєти з того золота, що його мали балтійські держави в Лондоні, а Анґлія з відшкодування за ті інвестиції, які вона поробила в балтійських державах. Якщоб і остали які претенсії, то обидві держави мають їх зголосити доперва по скінченню війни. Далі Велика Британія готова винаняти від Совєтів ті латвійські й естонські кораблі, що тепер є в бритійських пристанях.

ВОЄННА ПОЗИЧКА ПРОЙШЛА З УСПІХОМ

Міністр фінансів Илслі оповістив в суботу, що друга воєнна позичка Канади принесла $342,248,300, замість намічених $300,000,000.

Надвишка в сумі $42,248,300 буде звернена частинно тим, що позичили найбільші суми.

В Мароко неспокій

З того, що приходить з Марока й інших французьких посілостей в Африці й Азії можна вносити, що в тих посілостях є отвертий або тихий бунт проти французького уряду в Віші.

МОСКВА БЕРЕ НОВОБРАНЦІВ З ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ

Телеґрама з Москви повідомляє, що московський большевицький уряд покликав під зброю два наймолодші річники хлопців, що мають 19 і 20 років. Бранка зачалася 15 вересня й має потривати до 10 жовтня.

До війська вперше беруть хлопців із Західньої України й Західньої Білорусі.

До Москви вернулися з маневрів воєнний комісар Семен Тимошенко і шеф генерального штабу Кирило Мерецков, щоб допильнувати бранкову акцію в цілій Росії.

Преса в Москві каже, що большевики хотять бути готові на несподівані події в теперішній складній ситуації в Европі.

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Дата на Вашій наліпці є на те, щоб Ви знали, доки заплачені Ваші "Українські Вісти". Коли наліпка показує, що Ви винні за ґазету, то не чекайте на упімнення, але вишліть свою передплату ще сьогодні. Коли Ви це зробите, то сповните найбільший обовязок супроти свого часопису.

Алміністрація.

ВЕЛИЧЕЗНІ СТРАТИ НІМЦІВ

Анґлійський уряд оповістив, що від 13. серпня до 15. вересня стратили Німці і Бритійці таке число літаків:

	Німці	Бритійці
серпня 13	78	13
" 15	180	34
" 16	75	22
" 18	152	22
" 31	88	37
вересня 7	103	24
" 11	89	24
" 15	185	30

За весь час німецьких нападів на Анґлію, від 8. серпня до 15 вересня, Німці стратили 1,983 літаків, Бритійці 528. При помочі парашутів вратувалося від смерти 247 анґлійських летунів, хоч їх літаки були знищені.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Вісти з Українських Земель

ПІД СТАЛІНСЬКИМ МОЛОТОМ І СЕРПОМ

(Вісти з українських земель під большевицькою окупацією)

Тепер, з огляду на війну і на замкнення границь, дуже тяжко дістати вістки з рідних земель, головно тих, що находяться під большевицькою окупацією. У польськім часописі, що називається "Америка Ехо", є саме такі вістки, а що вони неприхильні для Поляків, то мабуть і правдиві. Виникаємо дещо з писань того часопису з 25 серпня, щоб наші читачі бодай приблизно могли орієнтуватись, як живеться тепер нашим людям під большевицьким пястуком. І так згідно з тим часописом, один з польських збігців зі Львова подає таке:

"Потяги під совєтською окупацією їздять неосвітлювані. Доля інтелігенції оплакана; бо тато з неї торгує рідкими предметами як свічки, мило і таке подібне. Характеристичні ціни у Львові такі: доляр вартує 150—160 рублів, 1 кільограм чорного хліба — 2 рубли, куликівського хліба 7 р., білого хліба 10 р., грисику 18 р., 1 кг. муки в підрібній торговлі 15 р.; цукру, кави і чаю цілком нема. Вимконо можна дістати стоячи в хвості чверть фунта цукру, але лиш на підставі посвідки праці. Від селян уряд забирає збіжжя, платячи по 26 рублів за 100 кг. пшениці. Те зерно мелять у державних млинах і продають муку пекарям по 270 рублів за 100 кг. Вугля нема цілком, а украдком від пачкарів можна дістати платячи по 800 рублів за 100 кг. Селяни довозять мокре дерево, домагаючись за малу фіру від 50 до 60 рублів. Худа гуска коштує 140 до 150 р; худа курка до 50 рублів. 1 кг. солонини 90 рублів, 1 кг. масла 100 рублів, 1 кг. передвоєнного мила 150—180 р., 1 кг. соли 3 рублі, 1 кг. мяса 25 рублів (На протязі 2 місяців не було зовсім мяса у Львові). Про одяг, спідне шмаття і обув нема що й мріяти. 1 кг. шкіри на підошви 400 рублів. Щітка до зубів уважається за люксус і коштує 30 рублів а паста до зубів 25 рублів.

А тепер щодо платень.

Височина винагороди трамваєвих, залізничих, поштових та інших урядовців така сама як перед війною, лиш у рублях. Робітник нефаховий одержує 7 рублів денно а фаховий чи кваліфікований 15 рублів. Лікарі одержують 400 рублів, одначе їм вільно працювати лиш у поліклініках. Учителі можуть працювати лиш під умовою, що будуть хвалити Сталіна. Всі польські написи у Львові усунено й заступлено московськими. Польських урядовців усунено вже з посад, не виключаючи залізничників і трамваєвих робітників. Не виплачують емеритур (заслужений) ні жадної допомоги. Купці й промисловці одержали приказ опустити Львів до 10 днів і замешкати не ближче як 20 км. від Львова. Якщо не винесуть ся добровільно, то будуть виселені в глибину Росії.

Усіх польських кольоністів вивезено до Росії, в тягарових вагонах для худоби, не дозволяючи забрати нічого, чого доробилися. По селах забирає уряд від селян усе, полишаючи одну корову. Монастирі опорожнені і перемінено їх на мешкальні доми за місячною оплатою. Українців викинено з Моспосоюзу, Народньої Торговлі і Центросоюзу, а їхнє місце осаджено Жидами. Суддів і прокураторів вивезено вже давніше; вивезено також около 3,000 оборонців Львова, а під цю пору вивозиться офіцирські родини.

Новий пашпортовий розпорядок, виданий у половині лю того, накладає обовязок посідання пашпорту кожним мешканцем Львова. Пашпорт може одержати лиш той, хто посідає робітничу карту й походить з робітничої верстви. Через те, що у Львові забракло фотографічних кліш, то обовязок заосмотрення в пашпорти продовжено до кінця березня, ц. р. Знаціоналізовано, тобто удержавлено ресторани, фрізієрні й кінотеатри. Польську книгарню "Атлас" вивезено в глибину Росії, при чім було сплено більшість книжок. Тепер вивозять усі музеї. В університеті невелика кількість польських професорів. Оголошено, що хто не предложить до 10 днів свідоцтва праці, тому здержать доплив газу, мимо заплачення належитости а є це одинокий середник до опалювання домів. В часі снїжних заметів виганяли мешканців з домів до розкидування снїгу і прочищування хідників та вулиць і то як мужчин, жінок так і дітей.

Президентом Львова є Єременко, бувший підофіцер в армії Буденного а віцепрезидентом Кармазин, що передше був розвозчиком пива.

Далі находимо в тім часопису такі вістки про Львів:

Галичина живе під знаком масових депортацій польського населення, що відбуваються від довшого часу. Вже в лютім почато вивозити польських кольоністів, опісля членів політичних організацій. Опісля прийшла черга на родини людей, що перебувають у вязницях, вкінці родини урядовців і військових. У найближчім часі має прийти черга польських учителів. Які великі розміри обняло це виселення свідчить факт, що самих польських кольоністів вивезено дотепер около 300,000. Зі Львова мали вивезти близько 50,000. Надграничний пояс у ширині одного кільометра є цілковито прочищений з мешканців.

Далі пише той часопис, що від виселенців надійшли вже перші відомости. Їх оселюють передівсім в округах архангельськім, томськім, пермськім й іркутськім й вони займаються там переважно лісними роботами. Пишуть дуже осторожно, але можна догадуватися, що працюють у дуже важких умовинах і зле їх кормлять.

У Галичині мусіли вони полишити все, чого доробились; частину того дорібку продано на покриття коштів їхнього переїзду.

Відбулася вже друга військова реєстрація, яка обняла всіх мужчин від 16 до 50 року життя.

Богослуження відбуваються, але саме духовенство старається ся про їхнє обмеження, щоб не допустити до профанації (образи святих почувань), бо трапляється, що большевики входять до церков і заховуються провокуюче.

До університету приймається кожного, хто вміє читати й писати. Відбуваються там нібито виклади, але ніхто так студій не бере поважно. Ходження до університету є попросту способом вуаженного удержання, бо кожний студент одержує стипендію в висоті 150 рублів місячно.

По парохіях відібрано священикам право провадження метрикальних книг, а шлюби дає по селах голова т. зв. "сельради" а по містах уряди цивільного стану. Оплата за шлюб виносить три рублі, а за розвід 4 рублі. Шлюби й розводи допускається лиш три рази. Не заборонене є подружя між членами найближчої родини.

Музеї й бібліотеки вивезено зі Львова. У книгарнях поміщено всі твори, що не відповідають комуністичному духові.

В залізничій комунікації панує великий хаос. Вагони не мають шиб у вікнах та є незви чайно нечисті. Жадних розкладів їзди нема. Залізничі робітники безстанно працюють. Вони переробляють старі вузкошляхові залізничі вагони на широкошляхові, вживані в Совєтськім Союзі.

У Львові є лиш одна крамниця з обувою, призначена виключно для большевиків. Галицькі припаси обуви вивозять до Совєтського Союзу. Ціни предметів поживи у Львові є такі: Масло фунт 55 р., солонина фунт 40 р., мило краєве 140 рублів, мило совєтське 40 рублів, лихі чоботи 200 рублів, одяг 800 до 1000 руб. Цілком нема молока. Недостає ліків. Всі аптики знаціоналізовано. За три кубічні центиметри інсуліни платять 350 р., а за пастильку аспіринни 2 рублі.

Канадійські мясарні заробили минулого року на своїх продуктах $1,700,000.

ЦІКАВІ СЛОВА ЗБІГЦІВ З БОЛЬШЕВІЇ

До Ню Йорку прибули кораблем "Оксмур" збігці зпід большевицької займанщини, яка передше була під польською окупацією.

Вони оповідають, що большевики ограбили з поживи та інших до життя потрібних предметів занятті минулої осени українські і білоруські землі, що цінн на все підскочили в небувалий спосіб. Кавальчик мила коштує $5, бохонець хліба 90с, масло за кільограм $5. Часом навіть і за ті високі ціни не можна дістати тих товарів. Нераз для закупу поживи треба цілими годинами стояти в хвості й чекати на свою чергу, а вкінці можна довідатися, що припаси вже вичерпані.

Збігці не хотіли подати своїх назвищ, боячися, щоб шпіони, яких большевики мають в Америці, не донесли большевикам про те, що вони говорили. Большевики у варварський спосіб мстяться на свояках тих, яким повелось утекти заграницю й виявити варварські способи поступовання большевиків.

Під совєтською окупацією Жиди в багатьох випадках заприязнилися з большевиками, одначе переконавшися, що від большевиків можна надіятися нічого більше лиш жорстокости. Тому Жиди перекупують урядовців, щоб офіційно могли змінити назвища а опісля передістатися з новими пашпортами заграницю, де по мимо переслідувань сподіються почуватись таки ліпше.

Збігці, що прибули згаданим вище кораблем, оповідають, що обставини під большевицькою займанщиною є майже до неописання. Большевики ограбили окуповані землі зі всього, що попало під їхні руки, а чого не зрабували, те офіційно забрали для уряду, не платячи нічого та ще знущаючись над населенням.

Збігці остерігають також американських імігрантів з окупованих тепер большевиками земель, щоб не висилали грошей до своїх свояків. Большевики забирають для себе американські доляри, а адресатам дають за доляра тільки 5 рублів, замість 400, даваних на грошевих біржах. ("Народне Слово").

НОВИНКИ

ЖАХЛИВИЙ ВИБУХ У ФАБРИКАХ ПОРОХУ І ДИНАМІТУ

В фабриці пороху і динаміту, "Геркулес Павдер Ко.", в Кенвил, н. Джерзі (в Зл. Державах), наступив минулого четверга в полудне страшний вибух, який знищив чимало будівель, та потягнув за собою чисельні жертви в людях. Дотепер нараховано збитих 27 осіб, а 25 бракує і після всякої правдоподібности вони також мусіли зазнати смерти. Крім того коло 200 є ранених, з них великий відсоток тяжко. Вибух був такий сильний, що в довколичних домах повисаджувала шиби й до основ потряс будинками. Втрати в майні виносять мілїон долярів. Згадана компанія дістала в останніх часах великі замовлення для американської армії.

Директор фабричних робіт, Гонт, заявив, що так як тепер стоять справи нема жадних даних думати, що вибух повстав внаслідок саботажу. Менші і більші вибухи в фабриках пороху і динаміту все трапляються і з тим вирібники мусять числитись.

Підчас минулої війни ці вибухи були частіші, ніж у мирний час. Не лиш тому, що підчас війни фабрики побільшують виріб, але також тому, що ворожі агенти навмисно підпалюють фабрики зброї і амуніції. В часі минулої війни в тих самих околицях були жахливі вибухи в Блек Том і Кінгсленд. Як опісля виказали доходження вибухи викликали німецькі агенти.

Британці бомбардують німецькі комунікаційні вузли

Не зважаючи на непогоду, британські летуни виявляють дуже велику активність. Це найкраще пізнати по тому, що безнастанно гремлять німецькі протилетунські гармати, розставлені вздовж французького й бельгійського побережжя. Британське бомбардування тепер звернене в першу чергу на найважніші залізничі вузли в Бельгії й Голяндії, а далі в Німеччині, зокрема ті, що відграють тепер рішальну ролю в дорозі війська й воєнних матеріялів до Англійського каналу, де Німці мають приготовляти напад на Англію. З того, що подає летунська британська розвідка, можна вносити, що такі приготування ведуться.

Закон про обовязкову військову службу в Зл. Державах

Закон о проєкт про обовязкову військову службу в Америці вже скоро стане законом.

Обі палати Конгресу вже по годилися.

Відкладення конскрипції на 60 днів відкинули. Реґістрація буде обовязувати мужчин у віці від 21 до 35 року. Всіх обовязаних реґіструватись буде до 16,500.000, з яких будуть вибирати бранців.

Президент Розвелт негайно підпише проєкт і він стане законом та швидко піде в життя.

ЯПОНІЯ ЗАЖАДАЛА БАЗ В ІНДОХІНІ

Японський уряд вручив ультимат французькому правлінню в Індохіні, в якому поставив нові домагання й дав 72 години часу на відповідь.

Між японським дипльоматичним представником і французьким губернатором Індохіни вже давніше велися переговори, в яких Японія домагалася дозволу на перемарш 12,000 війська через північну Індохіну до полудневого Китаю. Переговори проволікались і несподівано Японія зажадала ще відступлення воєнно-морських баз в Індохіні. Японці грозять, що як Індохіни ультимат відкине, вони вжиють сили.

У пятницю ситуація загострилася до тої міри, що японський уряд наказав своїм горожанам виїхати з Індохіни і загрозив зірваним переговорів.

Злучені Держави хочуть недопустити до дальшої експансиї Японії на полудне. В Вашинґтоні державний секретар Гал відбув конференцію з британським амбасадором і представником Австралії. З заяви Гала виходить, що Зл. Держави запитували Британію, чи вона не згодилась відступити для американської фльоти частину воєнно-морської бази в Сингапур, очевидно на якийсь час.

Та формально тої пропозиції не обговорювали, сказано в телеграмі з Вашинґтону.

Франція рішучо спротивилася домаганням Японії.

З ГАРМАТ ОСТРІЛЮВАЛИ ЛОНДОН — КАЖУТЬ У БЕРЛІНІ

"Поінформовані кола" в Берліні твердять, що в ночі з 16 на 17 вересня Німці стріляли з гармат на Лондон. Гармати стоять у Франції і віддалені 90 миль від Лондону.

В анґлійських кругах заперечено що найновішу націстичну перехвалку. Ніхто в Лондоні не бачив ні не чув, щоби там впала хоч одна гарматна куля.

Комуністи й фашисти не можуть стати горожанами в Злучених Державах

З доручення президента Розвелта палата послів Конгресу у Вашинґтоні приняла однодушно бил про нові приписи при натуралізації.

Цей проєкт закона заборонює допустити як громадян Зл. Держав комуністів, "націстів" і фашистів, й усяких агентів пятої колюмни.

Посол Сабат із Шикаґо перед приняттям того закона прочитав листа през. Розвелта, який каже що приняття такого закона зменшить діяльність пятої колюмни в Америці.

З Четам, Н.Б., повідомляють що там пропали 4 рибацькі барки й 17 осіб на них. Думають, що вони затопленні, бо 16 вересня на морі шаліла велика хуртовина.

ПОКЛИКАЄТЬСЯ МУЖЧИН, ЩО НАЛЕЖУТЬ ДО ПЕВНИХ КЛЯС ВІКУ, СТАВИТИСЬ ДО ЛІКАРСЬКОЇ ЕКЗАМИНАЦІЇ, І ЯКЩО ТІЛЕСНО ЗДОРОВІ, ВІДБУТИ 30-ДЕННИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ В КАНАДІ АБО НА ЇЙ ТЕРИТОРІЯЛЬНИХ ВОДАХ

ПРОКЛЯМАЦІЯ

ATHLONE
[L.S.]

КАНАДА

ЮРІЙ ШЕСТИЙ, з Ласки Божої КОРОЛЬ Великої Британії, Ірляндії й Британських Доміній за Морями, Оборонець Віри, Імператор Індії.

До Всіх до Кого ці Візванні прийдуть або кого вони якнебудь дотикають, Поздоровлення:

ПРОКЛЯМАЦІЯ

E. MIALL,
Урядуючий Заступник Міністра Справедливости, Канади

ТОМУ ЩО це предвиджує Акт Мобілізації Державних Ресурсів, з 1940, що Державна Рада може від часу до часу видавати такі зарядження й правильники, які будуть вимагати від осіб віддавати себе, свої услуги і своє майно в розпорядок Його Величности для потреб Канади для вжитку в Канаді або на її територіяльних водах, як буде вважатися за потрібне для забезпеки публичного безпеченства, оборони Канади, вдержування публичного порядку, або успішного ведення війни або для постачання запотребуваль або услуг конечних для життя населення;

І Тому що на підставі повновластей що в тім включені, й на підставі постанов Акту Воєнних Розпорядків, наша Державна Рада поробила 27-го дня місяця серпня, 1940, регуляції щодо створення Системи для покликань мужчин до військового вишколу внутрі Канади або на її територіяльних водах, і такі регуляції стали відомі як Регуляції Державної Воєнної Служби, 1940;

І Тому що на підставі і в згоді зі згаданими Регуляціями, вирішено покликати до військового вишколу, як вгорі сказано, кожного мужчину Британського Підданого, котрий є або був до першого дня вересня, 1939, звичайним мешканцем Канади і котрий у першому дні липня, 1940, осягнув двадцять-один років життя, але не осягнув ще у тому дні двадцять-двох років, або осягнув двадцять-два роки віку однак не осягнув ще в тому дні двадцять-три роки віку, або котрий осягнув двадцять-три роки віку однак ще не осягнув у тому дні двадцять-чотири роки віку, або котрий осягнув двадцять-чотири роки віку однак не осягнув ще того дня двадцять-пять років віку і котрий був на пятнадцятого дня місяця липня, 1940, нежонатий або вдовець без дитини або дітей;

Тому Знайте Ви Тепер що внаслідок Акту Мобілізації Державних Ресурсів, з 1940, і Акту Воєнних Правил, і внаслідок та у згоді з Регуляціями Державної Воєнної Служби, з 1940, оголошені згідно з постановами згаданих Актів, ми оце покликаємо згадані вище кляси мужчин піддатися лікарській екзаминації й відбути військовий вишкіл на час тридцяти днів внутрі Канади або на її територіяльних водах, і зголоситися в таких місцях і часах і в такий спосіб і перед такими урядовцями як про це буде їх повідомлено особисто Дивізійним Реєстратором Адміністративної Дивізії яку назначила Державна Рада у злуці з повище згаданими розпорядженнями.

Всі Наші Улюблені Піддані і всі інші, що їх ці Повідомлення можуть дотикати, мусять прийняти їх до відома.

Відносно Цеї Урочистої Декларації, Ми доручили ці Наші Письма Опатентувати і прибити на них Велику Печатку Канади. Свідок: Наш Дорогий Дядько, Наш Правно Довірений і Дійсно Дуже Улюблений Кузин і Дорадник, Олександер Август Фредерик Юній, Ірл оф Атлон, Лицар Нашого Високо-Шляхотного Ордену Підвязки, Член Нашого Високо-Достойного Приві-Канциляру, Лицар Великого Хреста Нашого Високо-Достойного Ордену Бату, Великий Майстер Нашого Високо-Знатного Ордену Святого Михайла і Святого Ґорджа, Лицар Великого Хреста Нашого Королівського Вікторіянського Ордену, Компаніон Нашого Славетного Службового Ордену, Полковник Нашої Армії (вислужений), маючий почесну ранґу Ґенерал-Майора, Один з Наших Особистих Адютантів, Ґенеральний Ґубернатор і Головний Командант Військових Сил Нашої Домінії Канади.

В Нашім Правительственнім Домі, в Нашім Місті Оттаві, цього одинадцятого дня місяця вересня, в році Нашого Господа тисячу девятьсот сорокового, і в четвертім році Нашого Правління.

З розпорядження, **E. H. COLEMAN.** Державного Підсекретаря.

Повище є дослівною відбиткою копії Проклямації, що появилася в Канада Газет, Но. 25, Том LXXIV, 13-го вересня, 1940.

Оповіщено для інформації заінтересованих з уповноваження і з дозволу
DOCT. JAMES G. GARDINER,
Міністра Державної Воєнної Служби.

P-14.

Італія бомбардує жидівське місто

З Каїро (Єгипет) звідомляють: Італійські летуни бомбардували Тель Авів, жидівське місто в Палестині.

Донесення з того міста подають, що від бомб згинули пятьдесять осіб, у тому числі 5 арабських дітей. Тіл ще не добуто з румовищ.

Тель Авів майже чисто жидівське місто. Має воно коло 150,000 мешканців. Немає в собі ніяких військових обектів.

Нова анґлійська зброя

Анґлійський і берлінський уряди рівночасно заговорили про нову анґлійську зброю, котрої вжито вперше підчас останнього нападу анґлійських літаків на Німеччину.

Ця нова зброя має вигляд невеличкої картонової картки, зробленої зі стрільної бавовни й напущеної якоюсь хемікалією, як кажуть Німці, фосфором. Летун везе такі карточки в вогкому стані й скидає їх підчас лету великою масою на землю. Коли карточка просохне, вона займається полумям, на кілька стіп високим.

Як каже німецький уряд в осторозі до свойого населення, картки є якраз небезпечні через свій невинний вигляд. Багато людей, не підозрівши нічого або взявши їх за пропаґандивну літературу, схопили їх до кишені й пізнали їх натуру аж тоді, як карточка в кишені просохла й самочинно загоріла.

Мороз знищив в Онтеріо половину тютюнового врожаю. Шкода виносить 6 мілїонів долярів.

СОНЦЕ ЗАХОДИТЬ

Сонце заходить, горн чорність
Пташечка тихне, поле німіє;
Радіють люди що одпочинуть.
А я дивлюся і серцем лину
В темнинї садочок на Україну.
Лину я, лину, думу гадаю
І ніби серце одпочиває.
Чорніє поле і гай і гори,
На сине небо виходить зоря.
Ой зоре, зоре! — і сльози
капуть —
Чи ти зійшла вже і на Україні?
Чи очі карі тебе шукають
На небі синім, чи забувають,
Коли забули, бодай заснули,
Про мою доленьку щоб і не
чули!

Тарас Шевченко.

Застряг корабель з 3,500 Жидами

На ріці Дунаю, коло міста Тульчі, застряг на мілині корабель з 3,500 жидами, що втікали з Німеччини, Угорщини, Румунії і хотіли доплисти до Палестини. Кажуть, що до Палестини їх не впустить, хоч корабель може й витягнуть з мілини.

Де коротко, там ще рветься.

13,000 ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ ПОТЕРПІЛО ВІД 18. ЧЕРВНЯ

Кенедіян Прес подала, що в Анґлії потерпіло 13,000 цивільних осіб від німецьких бомб, відколи націсти почали воздушний "бліцкріґ" на Британські Острови 18. червня. Таку цифру оповістив британський уряд.

Найбільше жертв було в перших 15 днях вересня. Премієр Чорчиль сказав у парляменті 17. вересня, що 2,000 цивільних осіб було вбитих і 8,000 ранених.

Австралійська армія має тепер 10,000 людей. Внедовзі матиме 250,000 людей.

Канадійські моряки уставляють секретні гармати на старих американських контрторпедовцях, які Британія набула шляхом виміни за военноморські бази.

Новинки з Канади

Праця Канади для війни

(Тижневий огляд подій на доманньому фронті від 5 до 12 вересня).

(1) Шестий транспорт канадійських військ прибув до Великої Британії. В транспорті було 11,500 вояків і 33 норси.

(2) У Вашингтоні підписано договір приязні між Злученими Державами і Канадою, Австралією та Новою Зеляндією.

(3) Рада военних цін і торговлі уневажнила своє зарядження з 5 серпня, яким встановила була ціни муки і хліба.

(4) У східньо-канадійському порті відбулася передача першої ґрупи старих американських контрторпедовців Великій Британії.

(6) Новофундляндія вислала до Канади перший транспорт будучих летунів, повітряних обсерваторів і повітряних стрільців до вишколу згідно з пляном летунського вишколу для народів Британської Імперії.

(7) Королівська канадійська повітряна фльота створила 11 вересня рекрутаційний центр у приморських провінціях, щоб уможливити вступ до фльоти тим, що живуть далеко від прочих рекрутаційних центрів повітряної фльоти.

(8) Проголошено, що доходовий податок (інком текс) має бути плачений вісьмома ратами без проценту.

(9) Видано 16 новий будівельних контрактів у звязку з военним запотребуванням на суму $708,350.

(10) Упродовж тижня, що скінчився 31 серпня, видано 1,368 контрактів на военне запотребування, на суму $5,750,-352.

(11) Проголошено другу канадійську военну позичку на суму 300 міліонв долярів. Відсоток 3%. Купча ціна бонду: $98.75.

Пшенишна ситуація

Ситуація на пшенишнім ринку надзвичайно тяжка в теперішній час. Канада має надвишки з минулого року коло 250 міліонів бушлів пшениці, а цьогорічний урожай додасть до цієї надвишки ще яких 350 до 400 міліонів бушлів. Приблизні обчислення цьогорічного врожаю вказують на рекордовий збір пшениці, бо певно її буде біля 500,000,000 бушлів. Біля 100,000,000 бушлів пшениці зуживається в Канаді кожного року.

ГАБСБУРҐИ В КАНАДІ

До міста Квебеку прибула зі Зл. Держав архикнягиня Єлисавета, наймолодша сестра архикнязя Оттона, сина останнього цісаря Карла і претендента до австрійської корони. Вона буде продовжувати науку в конвенті.

Архикнязі Карло Людвик і Рудольф і архикнягиня Шарльота, брати і сестра Оттона також внедовзі прийдуть до Канади і запишуться на університет Ляваль на курси суспільних, політичних і економічних наук.

Вінніпеґський мейор за тим, щоб не було міських виборів цеї осени

Мейор Квін виступив з пропозицією, щоби з огляду на війну, яка вимагає від всіх горожан спокою і праці, не відбувати цеї осени шумних виборів до міської ради. Мейор є за тим, щоби політичні організації заздалегідь порозумілися з собою, згодилися на стільки кандидатів що є алдерменів і вибрали їх через аклямацію — без голосування.

Чи таке порозуміння можна перевести у всіх трьох вардах є сумнівне. Кажуть, що в другій варді готов кандидувати б. комуніст Дж. Мекніл. Зате в третій варді напевно треба буде голосувати. Цього року кінчиться речинець алдерменам Ґрейові, Ден Меклейнові і Форкінові. Коли Форкін, який останній раз кандидував з рамени комуністичної партії, ще й тепер захоче кандидувати, то проти нього будуть висунені інші кандидати.

2,500 Манітобців дістануть роботу

Недалеко Вінніпеґу зачнеться внедовзі будова фабрики хемічних виробів для потреб війни. Фабрика буде коштувати $10,000,000 і при її будові знайдуть працю 2,500 робітників.

Манітобський міністр копалень і природних багатств МекДаермид заповідає, що ця фабрика буде тільки початком розбудови военного промислу в Манітобі.

БУРЕВІЙ НА СХІДНОМУ ПОБЕРЕЖЖІ КАНАДИ

Буря незвичайно великої сили навістила 16. вересня східне побережжя Канади й заподіяла деяку шкоду для кораблів і в садах Нової Скошії. Мабуть найбільше шкоди зробила буря в урожайній долині Аннапоніс, де стрясла з дерев десятки тисяч барилок яблук і грушок.

13-ЛІТНЯ ВЛОМНИЦЯ

Едмонтонська поліція вганяла від трьох тижнів за 13-літньою дівчиною, яка обікрала кільканадцять домів і завжди вміла висовгнутися з біди. Звичайно заходила до незамкнених домів і користаючи з неприсутности мешканців, викрадала гроші й дорогоцінності. Коли ж хтось з домашніх надійшов і застав її в хаті, вимовлялася, що зайшла не до тої хати, що хотіла, і втікала. В пятницю зайшла до кімнати сержанта при 101 вулиці і там їй посовгнулася нога. Коли жовнір надійшов і застав її в хаті, вона вибріхувалася як звичайно, і втекла на двір. Сержант дігнав її над рікою і передав поліції, яка відставила молоду вломницю до поправчого заведення.

Видно, що дівчина не дістала доброго виховання в батьківськім домі. Каже приповідка: яке дерево такий овоч.

Всеканадійський Контест Клюбів Фармерської Молоді

Перед початком війни в році 1939, всеканадійські контести клюбів фармерської молоді, були головними атракціями на Королівській Господарській Виставі в Торонто. Ця вистава відбувається там кожного року, а згадані клюби знаходяться під керівництвом Канадійської Ради Хлопячих та Дівочих Клюбів. Все вже було готове для подібного контесту в році 1939, але війна перешкодила здійсненню. Минулого місяця квітня, коли було ще мало виглядів, що цегорічна вистава відбудеться, Рада Клюбів плянувала влаштувати контести незалежно від вистави, оскільки на це дозволять военні умовини. До місяця серпня не зайшло ніяких змін щодо виглядів на відкриття Королівської Вистави, а тому Рада Клюбів рішила відбути контести клюбів в тижні, що починається 3. листопада, в місті Торонто. Частина цієї контестової програми відбудеться в околицях міста Торонта та в місті Оттава.

Правила для участи в контесті лишаються ті самі, що були вироблені року 1939, за винятком лиш того, що групи, які брали участь в провінціональних контестах минулого року, можуть брати участь і в цім загально-канадійськім контесті. Члени клюбів, вибрані до участи в контесті року 1939, мають право й цего року зголошуватися, оскільки вони не вийшли вже з віку, який обмежує їх працю в клюбах молоді.

До програми контесту включено змагання Клюбів Молочарства, Плекання Свиней, Годівлі Худоби на мясо. Птахівництва, Плекання Збіжжя і Плекання Бараболь на Насіння. На контесті відбудуться також і устні іспити учасників. Вистави взірців збіжжя, кукурудзи та бараболь, цего року не буде.

Контести Клюбів Фармерської Молоді, відбуваються при фінансовій помочі зацікавлених організацій, а також при участи Провінціональних і Домініяльного Департаменту Хліборобства.

ЩО СПРИЧИНЯЄ ЛИСІННЯ?
Що робити, щоб не лисіти? Як спричинити новий ріст волосся на лисині? Або як маєте які інші недомагання й клопіт з волоссям на голові, пишіть по безплатний обіжник:
HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D)
10150-97th St., Edmonton, Alta.

В КАНАДІ БУДУЮТЬ 100 ФАБРИК ДЛЯ ПОТРЕБ ВІЙНИ

Відколи зачалася війна, в Канаді побудовано або будується поверх 100 фабрик для виробу военних матеріялів. Кошти будови або поширення тих фабрик представляють суму 250 міліонів долярів. Ті фабрики замовила вчасти Канада, а частинно Англія.

Для тих, що загубили реєстраційні картки

Кожна особа, що загубила свою реєстраційну картку, мусить звернутися за новою карткою до Департаменту Вор Сервисес в Оттаві.

В питьмі треба подати дату зареєстровання, дистрикт, і як можливо — "пулінґ" дивізію, в якій вписано картку.

В декотрих сільських дистриктах, де забракло друкованих карток перед закінченням реєстрації, реєстратори видали цертифікати на чистім папері. Хто дістав таку картку, має зараз звернутися до Оттави, щоб дістати картку приписаної форми.

МОШКОВСЬКОГО ЗВІЛЬНЕНО

Поліційний суддя в Едмонтоні звільнив Йосифа Мошковського, оскарженого під заміром замордовання 78-літнього Джана Келлі. Мошковський був арештований на основі донесення одної жінки. Вона знала, що чула через стіну розмову своєї сусідки з Мошковським день перед замордованням і підчас розмови впало слово "Келлі", а також "він має при собі тисячі". Пізніше Московський виїхав до Саскатуну, де був арештований.

Суд став на становищі, що предложені докази є "невистарчаючі" і звільнив Мошковського.

Маси безробітної молоді в Америці

У Злучених Державах є 20 міліонів хлопців і дівчат у віці від 16 до 24 років, які потребують і шукають праці.

З тих 16 міліонів мають працю. Багато працюють фахово, а інші приймають всяку працю та безупину змінюють.

Але 4 міліони не мають жадної праці.

Ті 4 міліони хлопців і дівчат по цілому краю це дуже важне і трудне до розвязки питання нації.

По містах, містечках, селах і по фармах молоді люди безнадійно шукають праці. Вони марнують час у їхньому віці, що найкращий для вишколу в фаховім зайнятті.

Даремне кінчать школи й даремне пускаються на бистрі води пошукування праці.

Влада і бизнес в останніх роках майже нічого в цім не зарадили, але це є питання, яке слід найперше розвязати.

ЧИ МОЖНА ПЕРЕДБАЧИТИ ЦІНИ НА РИНКУ

Одно є певне про ринки з рільничими продуктами: ніколи вони не є певні і ніколи не можна передбачити — який і на що буде попит і яка ціна за продукт. Доказом того може послужити ринок на вироби зі свинини в останнім році:

Рік тому Англія і Канада заключили умову в справі доставки поважної скількости виробів зі свинячого мяса. Англія зобовязалася купувати в Канаді по 5,600,000 фунтів бейкону тижнево. Канадійських фармерів почали тоді заохочувати, щоби плекали більше свиней, щоби часом не бракнуло бейкону на вивіз. Фармері дійсно збільшили продукцію безріг.

Пізніше — в зимі і в перших тижнях весни показалося, що фармері виконали своє завдання і що почала накопичуватися надвишка бейкону. Вже нарахували 41,000,000 фунтів надвишки.

Прийшов серпень і несподівано Англія почала купувати понад умовлену квоту, щось як 10,000,000 фунтів тижнево, і надвишка зникла по кількох тижнях. Тепер вже нема надвишки і кінчиться речинець угоди. Але між Англією і Канадою переговорюють в справі нової умови про доставу бейкону.

Причиною, чому Англія купує більше бейкону, як було в угоді є те, що довіз з европейських країв, таких як Данія, яка покривала 40% всього запотребування, припинився в наслідок війни. А в самій Англії ощаджують кормові запаси і скількість свиней упала на дві третини.

Рівночасно сильно зменшилося число безрог у Злучених Державах.

Ось такі причини вплинули на підвишку цін безрог. Новіші звідомлення з Оттави кажуть, що ціни підійшли від $2.00 до $2.50 за 100 фунт.

Нова торговельна умова з Англією мабуть піднесе вивозову квоту. Однак, як завжди буває, ринків на фармерські продукти не можна передбачити і ніхто не береться вгадувати, яка буде квота в новій угоді.

НА ГОСПОДАРСЬКІ ТЕМИ

ОСІННЄ ПОГНОЄННЯ ПОЛІПШУЄ ПАСОВИЩА

Ми так багато чуємо про збіжжя, та про його вартість як господарського й торговельного продукту, що схильні забувати про вартість пасовищ для худоби. В літні місяці а навіть і в зимі, пасовище постачає велику частину кормів, яких майже неможливо заступити чимсь іншим.

Якщо ваше пасовище не дає очікуваних наслідків, чи ви вже довідалися про причину? Можливо, що воно засухе або замокре, може виснажене й потребує погноєння, а може треба направити занадто велику квасність або засоленість?

Найчастіше трапляється виснаження ґрунту, бо рік з року фармері косять сіно або випасають худобу, а погноїти не кожний спішиться. Як і всякі інші рослини, трава потребує подостатком нітроґену, фосфору й потасу, а коли це забракне в ґрунті, збори сіна сильно підупадають. На око до певної міри можна сказати яких угноєнь потребує пасовище, коли добре приглянемося до тих трав, що там ростуть. Як там росте біла дика конюшина, й сам ґрунт є тяжким, порадно на таке пасовище висіяти від 300 до 500 ф. суперфосфату на акер. На легкім ґрунті таке пасовище варта погноїти штучним угноєнням у пропорції 0-16-6, даючи його 300—500 фунтів на акер. Там, де не росте дика біла конюшина, треба погноювати повним штучним угноєнням, у пропорції 2-12-6, даючи приблизно таку саму кількість на акер.

Дослідження показували, що штучні угноєння ліпше висівати в місяці вересні або на початку жовтня. Це на рівнині. Там, де ґрунт горбкуватий, ліпше погноювати на весні, щоб дощі не вимивали забагато угноєння. Також можна зробити й так: фосфорове та потасове угноєння можна розсипати в осени, а азотове (нітроґен) дати на весні. Коли пасовище погноюється вперше, ліпше давати більше угноєння, а потім через три до пять років знов погноювати, але пайку можна зменшити.

ВИБІР РАСОВОГО БУГАЯ

Господарі вже давно переконалися, що вартість бугая в молочарській продукції, це половина успіху чи неуспіху, в залежности від особливостей того бугая. Зі зрістом кошту фармерських операцій, повстає все більша потреба заощаджувати на продукції молока, а це можна осягнути через ліпшу продукцію від меншого числа коров.

За теперішнього часу череда дійних коров може поплачуватися тільки тоді, коли ці корови є дійсно дійними й повертають господареві все, що він на них витрачує, та ще й надвишку дають, яку вважається прибутком. Щоб осягнути такі наслідки, треба постаратись про доброго расового бугая, бо тільки такий буґай може дати задоволяючі висліди.

Для фармера, що тримає не велике число коров, питання купівлі бугая є дуже важливе. Ціна на такого бугая звичайно вища від пересічних, та й тримати він його може лиш два-три роки. З цієї причини декотрі фармері тримають старших бугаїв, тоді кошта його купівлі й утримання взагалі, будуть менші. Хоч цей спосіб і не можна вважати за ідеальний, все ж добрий расовий бугай з успіхом може виконувати своє призначення чотири а то й пять років.

Штучне запліднення є іншим способом для менших видатків на бугая. В кожній череді коров завжди знайдеться кілька таких, що дають багато та доброї якости молока. Ці корови можна штучно запліднити від бугая, що відомий за свої добрі ознаки, й зпоміж нового покоління варт вибрати кілька бичків, яких лишається для розплодових цілей.

Добрий бугай завжди варт половину череди, до якої його прилучено. Навіть ті фармері, що купують усі або частину своїх дійних коров, завжди покладаються на те, що ті корови походять з такої череди, де був добрий бугай. Інакше вони не можуть сподіватися належних прибутків від своїх коров.

Отже, чи самі розплоджуєте дійні корови, чи купуєте від кого іншого, все памятайте про велике значення бугая.

КУТИК ГОСПОДИНІ

УЖИТОК ЧИЩЕНОЇ СОДИ В ГОСПОДАРСТВІ

Чищена сода, поташ, содовий двоокис вугля, — то є білий порошок без запаху, якого дістанемо у кожнім корінним склепі. В медицині зветься "Натріюм байкарбонікум". Зажити на кінці ножа і попити водою, як згага пече або відбивається квасами. В кухні має велике значіння і кожна господиня повинна пізнати, до чого уживати цього. Чищена сода робить воду мягкою. Ужити її до прання — то менше треба мила. Коли дати до води, у якій миємо голову, з додатком бораксу, мягчить дуже воду і не мусимо купувати дорогих порошків до миття волосся.

Чищеної соди уживається до печива і дуже добре заступає порошок в паперових торбинках. Дати його до гороху, фасолі і сочевиці, то скорше зваряться. Не можна давати за багато, бо розвариться страва і стратить смак. В літі, як додамо до не-зовсім свіжого молока, то не звурдиться.

Коли мясо твердне і не може зваритися, додати чищеної соди, а зараз змякне. Коли масло старе і має недобрий смак, виполоскати його у воді з додатком "натріюм байкарбонікум'. Порошком цим можна і зуби чистити, бо він нешкідливий. Дуже добрий до миття начиння, головно начиння від молока. В літі в більшім господарстві все вимивати молочарські судини хочби і звичайною содою, щоби молоко не вурдилося.

ЯК ВІДЧИСТИТИ БОЧКУ

Бочка до огірків, чи капусти мусить бути дуже чиста. Треба її вимочити, випарити кипячою водою, в якій розпущено соду до прання. Крім соди дати до води ще й липового або букового вугля (кільо вугля на 100 літрову бочку). Бочку, що її випаруємо, не затикати, хай так постоїть кілька днів. Опісля її виполоскати, випарити каменем. Не зашкодить і висіркувати та виполоскати й аж тоді уживати. Памятайте: від чистоти бочки багато залежатиме доброта огірків, капусти. Найліпші бочки до квашення то дубові, від вина.

ЯК ПЕРЕМО ВОВНЯНІ ОДЯГИ

Коли перемо вовняні одяги, мусимо уважати не лише на фарбу, але й на те: як загаряча має бути вода, як їх прати й сушити.

1. Брати до прання мягку воду, найкраще дощівку. Як нема, то змягчити її бораксом або дрібкою соди.
2. Памятати, що вода як до прання, так і до полоскання, має бути літня, а не гаряча.
3. Уживати доброго, нешкідливого мила. Не милити матерії, а купати її в злагодженім наперед милинню. Дуже забруджені речі даємо до нового милиння другий раз.
4. Прати як можна найшвидше! Не прати на маґільниці, не терти сильно, лиш легко "жмякати", себто лише перепускати воду через матерію.
5. Полокати ґрунтовно — найменше в двох-трьох літніх водах.
6. Витискати воду з матерії легко, а ніколи не викручувати, як білизну.
7. Сушити найрадше на воздусі, але не на сонці й не на морозі.
8. Прасувати ще вогке з лівої сторони не загарячим залізком.
9. Светери й усі трикотові речі розложити на столі на сукні чи на полотні, придати їм таку форму, яку мали перед пранням, прикрити зверху другим грубим полотном і лишити, щоб воно витягнуло вогкість.
10. Взагалі вовняні матерії просихають найкраще, розложені рівномірно між грубими чистими полотнами чи простиралами.

МАРМОЛЯДА З ЗЕЛЕНИХ ПОМІДОРІВ

На 3 фунти зелених, але здорових помідорів беремо один фунт цукру. Помідори розварити без води, перетерти крізь ситко, тоді дати цукор і смажити, аж зачне гуснути. Наприкінці дати утерту на терці цілу цитрину враз з шкіркою тільки без зернят. Досмажити ще трохи, щоб була така густа, як повила, й ще добре теплу наложити в слоїки. Затикати, як буде цілком студена.

СЛИВКОВИЙ ДЖЕМ

Дозрілі сливки розлупати й варити враз з кістками і трошечки води. Як розваряться, перефасувати крізь сито, зважити й на 1½ ф. маси взяти 1 фунт цукру. Розварити цукор з трошки води, дати масу сливкову й смажити, щоб зачала гуснути; тоді додаємо ще трохи обібраних з лупи сливок (спарити окропом, щоби легше шкірка пустила). Як сливки стануть прозорі, тоді наливаємо джему ще досить гарячого до нагрітих слоїків. Повинно бути як ґалярета. Обвязати папером, як зовсім остигне.

СМАЖТЕ ПОВИЛА

Сливкові повила є найздоровшою їдою для всіх, а особливо для дітей, — чи то на сніданок, чи на підвечірок до хліба. Крім того, засолодивши і додавши трохи запаху, маємо знамениту начинку до ріжних лакоминок, завиванців, пирогів то що. Тому кожна мати і господиня повинна хоч би купити дешевих в осени сливок і усмажити повия на зиму. Як смажити, майже кожна господиня знає. Коли багато, то в кітлах варити над вогнем, мішаючи безнастанно, доки повила не згуснуть, так що з ложки будуть спадати кавалочками, а не ллятися. Кістки вибираємо перед варенням, коли ж ні, то по розваренню сливок, протираємо крізь решето, тоді будуть кращі, бо лупа остане на решеті. Коли сливок не багато, тоді можемо усмажити в більшій ринці. Перебрати від хробачливих, всипати до побілюваного горшка й дати дуже трошечки води (на 20 ф. пів літри) й на вільнім вогні варити. Коли овочі мягкі, але не цілком розварені, сцідити сік з них до камінного горшка й варити, доки не зачне ґаляретувати, себто так згусне, що не розливається. Тоді получити той сік разом з перетертими сливками й варити, мішаючи, аж стане з ложки спадати. Наложити в камінні горшки й запекти в рурі чи печі. Зимні закрити папером і обвязати шнурком, або залляти білим воском, уживанним для тої цілі.

Повила з солодких грушок.

Також з солодких ґрушок можна смажити в той спосіб повила, але все треба перетерти, щоб "камінчиків" та лупи не було. Добре є грушки з сливками пів на пів мішано усмажити на повила. Це нічого трудного, треба лише уважати, аби маса не припалилася, щоб добре висмажилася і щоб не смажити в неполиваному начинню. Уважати на чистоту. Хто має і може додати до повил трохи меду, як вже досмажуються, то будуть ще смачніші. Тож кожна господиня смажить тепер повила.

ОГІРКИ З НАЧИНКОЮ

Треба:

3 огірки середнього розмір

1 ложечку масла або смалцю.

1 ложечку накраяної петрушки.

1 ложечку накраяної цибу

½ горняти накраяних с жих помідорів.

⅓ горняти натертого на с сира.

1 горня тертих сухариків

Соли й перцю до смаку.

Зріжте шкірку з огірків покрайте їх на половинки, вздовж. Виберіть серединки насінням. Варіть полови 10 мінут. Усмажте цибулю петрушку в товщі. Дода до цього вибрані серединк огірків, помідори, сир, су рики й посоліть та дода перцю до смаку. Смажте 5 нут. Наповніть полови огірків цією начинкою, по жіть до більшої посуд додайте трохи води й пе 15 мінут на поміркованім гні. Ця пайка вистарчит 6 осіб.

Присилайте передплат

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
Одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Видає кожного вівтірка Видавнича Спілка "Українські Вісти"
10012-109 Стріт Едмонтон, Алберта.
Річна передплата $2.00
До Злучених Держав $2.50
За оголошення не відповідаємо.

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday by the UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Subscription in Canada per year $2.00
In the United States, per year 2.50

Вівторок, 24. вересня, 1940.

Українці, поможіть щедро кампанії Червоного Хреста

(Відозва Репрезентаційного Комітету Українців Канади)

На 23 вересня зачинається загальна канадійська кампанія за збіркою пять міліонів долярів на цілі Канадійського Червоного Хреста. Усе громадянство Канади, включаючи в тім і Українців, візьме чинну участь у тій кампанії. Зокрема Українці, які в часі минувшої кампанії зложили щедрі жертви і тим доказали свою горожанську зрілість, і в цій кампанії докажуть своїми щедрими збірками і пожертвами, що їх серця бються в один такт з серцями других громадян Канади.

Червоний Хрест сповняє найважнішу гуманітарну роботу в часі теперішньої війни. З фондів попередньої кампанії Червоний Хрест зробив, коли згадати важніші річи, ось таку роботу:

Червоний Хрест переслав до Европи пять міліонів ріжних артикулів потрібних для шпиталів, операцій і вигоди військових та цивільних осіб.

Червоний Хрест збудував в Анґлії шпиталь на 600 ліжок коштом $750,000.

Червоний Хрест закупив за два міліони долярів вовни й другої матерії, з яких жіноцтво Канади даром виробляє панчохи, светри, шальки і т. ін. для військових і цивільних осіб у потребі.

Червоний Хрест вислав поживи вартости $50,000 для канадійських і британських военно-полонених.

Червоний Хрест помагав вигнанцям з Фінляндії, Голяндії, Бельґії, Франції й Польщі.

Червоний Хрест мусів спеціяльну поміч дати британській і канадійській армії по її евакуації з Бельґії через Донкерк.

Поза повищу поміч спричинену війною Червоний Хрест не забував за свою помічну акцію для бідних і бездомним, яку він провадить і в часі мира, а між ними було багато українських родин, які таку поміч від Червоного Хреста отримали.

Українці Канади!

Червоний Хрест потребує знов пять міліонів на свою гуманітарну християнську акцію.

Подумайте тільки про страшні жертви варварських нападів німецьких літаків на один тільки Лондон!

Подумайте кілько то помочі треба буде для тих жертв!

Нині ціла Анґлія терпить від тих страшних нападів, та Анґлія, яка одинока своїм мечем захищає світ перед новою неволею.

Червоний Хрест мусить забезпечити життя наших военнополонених. Йому треба висилати щотижня найменше 10,000 пакунків з їдою, без якої їм грозить голодова смерть.

Ціла Анґлія залита є втікачами перед німецькою навалою в Европі. Їм треба негайної помочі. Хто може її і мусить дати? Червоний Хрест.

Червоний Хрест мусить закупити велике число амбулянсів, хірурґічних і других приладів, і на це потребує великих сум гроша. Хто має ці гроші зложити? Ми всі громадяни Канади, між якими ми Українці мусимо забрати рівне місце. Не можемо бути останні! Мусимо задержати те гарне імя, яке ми здобули собі серед других громадян Канади нашими дотеперішніми жертвами!

Будьмо першими в кампанії на Червоний Хрест!

Жертвуймо з щирого серця щедрі суми, на які нас тільки може стати!

Хай не буде ні одної української кольонії в Канаді, яка не похвалилася б щедрою жертвою на Червоний Хрест!

Хай не буде ні одної української родини, ні одної української особи, дорослої або й недорослої, яка не мала б записано на своє імя пожертви вміру її сили на Червоний Хрест!

Українські діти!

Запишіть і Ви своє імя між жертводавцями на Червоний Хрест!

Ваші ровесники в Анґлії і других краях Европи потерпіли й ще дальше терплять від німецьких варварств! Ви однак щасливі, бо Вам покищо не грозить ніяка небезпека. Уділіть і Ви дещо зі свого щастя тим дітям в Анґлії й Европі, які того Вашого щастя не мають!

Хай не буде ні одної української орґанізації, чи вона більша чи вона менша, чи вона більш діяльна, чи менш діяльна, яка не виказала б якнайбільшої збіркової акції на Червоний Хрест!

РКУК вірить, що громадянство Канади гідно і щедро віднесеться до кампанії Червоного Хреста.

— — — — — — — — — — — — —

Від Редакції "Українських Вістей": Вповні піддержуємо цю відозву Репрезентаційного Комітету Українців Канади і від себе гаряче закликуємо українське громадянство в Канаді, зокрема Українців католиків дати якнайвидатнішу поміч Червоному Хрестові. Хай кожний від себе дасть грошеву жертву Червоному Хрестові і других заохотить. Ми слідили в великих анґлійських часописах Манітоби, Саскачевану й Алберти за офіційними звідомленнями Червоного Хреста і знаходили, що українські парохії, товариства, орґанізації й поодинокі люди складали поважні грошеві датки на Червоний Хрест.

Українське жіноцтво віддало свою безплатну працю для потреб Червоного Хреста. Частину тої праці рекордуємо на стр. 6 нинішнього числа. Все те нам каже, що Українці сповняють свій горожанський обовязок для Червоного Хреста і сповнятимуть далі, скільки разів до того їх закличуть.

Візьмість масову участь у кампанії Червоного Хреста!

ГОВОРЯТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ А ДУМАЮТЬ ПО МОСКОВСЬКИ

II.

"Хочемо під православного царя" — кричали козаки на Переяславській Раді, 1654 р.

Професор Микола Чубатий.

Як головну канону з історичних аргументів проти українського католицтва висувають українські прихильники православя це, що — мовляв — козаки та ґетьман Богдан Хмельницький поборювали церковну унію з Римом. З того ніби мало б виходити, що кожний Українець повинен стояти за православя.

Це перше — на жаль — правда. На жаль, кажу, правда, бо небавом показалося, що й козаки й Хмельницький грубо помилилися. Що помилилися грубо, то кожний зрозумів уже в пятім році повстання славутнього гетьмана Хмельницького проти Польщі. Коли сили українського народу в боротьбі з Польщею ослабли й прийшла зневіра у власні сили, залунав між козацтвом той клич, що його читаємо у нинішнім наголовку: "Хочемо під православного царя. Це був клич тої сліпої козацької маси, що потягла на Переяславській Раді Україну в московську неволю — в неволю, з якої по нинішній день Україна не може висвободитися.

Боротьба козаків тай Хмельницького проти українського католицтва (унії) а за православя мусіла зродити серед некритичних козацьких мас москвофільство. Бо ж хто міг дати кращу оборону православю як не могутній цар-батюшка. Тут і є джерело того крику за неволею: "Волимо під православного царя." Український нарід, стративши власний релігійний ідеал, до якого вело його й Боже Провидіння, і його світлі мужі з першої половини 17-го століття) Мелетій Смотрицький, Велямин Рутський, Св. Йосафат Кунцевич, а також православні митрополити Йов Борецький та Петро Могила), мусів опинитися під опікунчими крилами "православного царя", бо на сході Европи Москва і цар були вже від століть опікунами православя.

А чи ж усяке православя — українське, білоруське, молдавське, волоське, болгарське чи яке інше — користаючи з тої опіки, не мусіло бути православному цареві вдячне, платячи москвофільськими симпатіями для опікуна, для православного царя, для Москви?... Це ж так природне у людській вдачі!

Православя, а не що друге, стало тим широким гостинцем яким переливалося москвофільство та легковаження інтересів власної української батьківщини впродовж цілої другої половини 17-го століття, ціле 18-та та 19-те століття, аж до приходу большевизму, на широкі простори східньої Европи.

Читаймо документи козацької доби, а там червоною ниткою веться постійно звязок православя з опікою Москви над Україною. Скоро ця опіка перемінилася в неволю української землі, та в неволю українського духа — до американських наших земляків включно. Що з того, що говориться по українськи — повторюю — коли підсвідомо думається по московськи?...

Чи ж той Брюховецький чи другі полковники, що шукали царської ласки, не говорили все "про милостивого православного царя"? Чи ті десятки свідомих та несвідомих зрадників українського народу не оправдували все свої зради спільністю віри "православної Малої Росії з православною Великою Росією"?

Чи можливим є дійсно українське православя, то теж показує нам досконало козацька історія; тільки треба її добре читати та критично розгризати, не минаючи "ніже титли, ніже тієї коми", як казав Шевченко. Через повстання Хмельницького православя стало на Гетьманській Україні державною вірою; українське католицтва (унію) заборонено. Та як скоро змінилося обличчя тої "української православної Церкви"!...

Українська православна ерархія, що ще за Хмельницького була радше польонофільська, вже по десяти роках стає виразно москвофільською. Вже наслідник митрополита з часів Хмельницького, Сильвестра Коса, та фактичний управитель православної церкви на Гетьманській Україні, чернигівський владика Лазар Баранович, є виразним москвофілом, натомість леґальний київський митрополит Тукальський, український патріот-самостійник та сторонник Дорошенка, вдійсності стає митрополитом без території, без вірних.

Через православя кинулося москвофільство й серед Українців тієї частини України, що лишилася під Польщею. З Волині вийшов православний епископ Гедеон князь Четвертинський, що ставши з ласки Москви Київським православним митрополитом, згодився покінчити з "українським православям" та піддати українську православну Церкву, яка досі належала до Царгороду, під власть патріярха в Москві.

"Українську Церкву обмосковили" — тисяч разів пише великий поборник української автокефальної Церкви, проф. Огієнко (до речі мій добрий особистий друг). За ним повторяють те саме хором наші автокефалісти по цілому світі. А ми питаємо: Але ж що уможливило це обмосковлення українського православя? Чому — примірoм — Москва ніколи не могла (і навіть не намагалася) обмосковити українську католицьку Церкву? — Тому, що дійсним осередком православя від упадку Царгороду (то є від 1453 року) стала Москва і українську православну Церкву вдалося легко обмосковити вже по 30 роках. А по 50 роках вже й самі "українські православні владики" по всіх церквах Гетьманської України виклинали найкращого сина "Козацького Народу" гетьмана Мазепу, "за бунт проти батюшки царя православного, за измену". Чи ж це не доказує, що православя може бути тільки московське, а поза Москвою москвофільське?

Насувається друге питання: Чому було то неможливе з українським католицтвом? Чому Москва, вже від Хмельницького починаючи, а від Петра Великого, будівничого Великої Росії ситематично, виповіла боротьбу на життя і смерть Унії цебто католицтву східнього обряду? **Тому, бо українське католицтво, як релігійно-духова течія Заходу, ніколи не могло стати на услуги Москви.** І на Україні й на Білорусі Унія стала заборолом духової окремішности українського та білоруського народу. Все, що ту окремішність підтримувало, було для великої Росії шкідливе й мусіло бути знищене як заборола духової, релігійної а тим самим і національної окремішности українського та білоруського народу, як сила, що розсаджувала добре обдуману будівлю Петра Великого.

Нашу статтю зачали ми ствердженням тої помилки, яку найкращі сини українського народу, козацьке лицарство поповнило в Переяславі 1654 року. Закінчимо її ствердженням, що ту велику помилку відкрили, зрозуміли та пробували направити теж козаки, але вже не темна козацька маса, тільки ці козацькі старшини, що за великого Гетьмана Мазепи приступили до будови Української Держави не на малім окрайці Лівобережжя, але по обох сторонах Дніпра. Серед боротьби мазепинців проти Москви показалося, якою кулею в українській духовости й політиці є одна віра з православним московським царем; як тяжко було потягнути українські маси до боротьби проти того православного гнобителя, за яким стояла вже більша частина такого впливового чинника в житті кожного народу, яким є духовенство. Звідси то прийшла потреба загальної ревізії дотеперішніх хибних поглядів на релігійну справу серед українського народу. Звідси зродилася тісна співпраця Мазепинців з українсько-католицькою, уніятською Церквою.

Формальний перехід на католицтво гетьмана Пилипа Орлика, провідника мазепинців, автора першої Української Конституції та речника прав України на незалежність перед цілою Европою, був немов ствердженням тої великої помилки козацького лицарства в релігійній справі та рівночасно поворотом на правильний шлях вказаний нам Провидінням впродовж кількох століть української минувшини.

Румунська траґікомедія

Останні два тижні події в Европі розгорнулися так, що дійшов до великого упадку ще один державний твір Версальського миру — Румунія. Після советської окупації Басарабії й північної Буковини, інші румунські сусіди — Мадярщина й Болгарія — також кинулися відібрати свої території. І Румунія змушена була віддати — Мадярщині майже дві третини Трансильванії, а Болгарії — південну Добруджу. Це викликало внутрі Румунії величезне незадоволення з політики диктаторського уряду короля Карла II. І він змушений був зректися престола на користь свойого сина Михайла, що вже був королем.

Чому цю країну спіткала така доля?

На це є багато причин, про які треба булоб написати цілу книгу, але в цій короткій статті скажемо лише про три головні причини.

Перша. Румунія занадто неприродньо, штучно виросла з маленької державки в т. зв. "Велику Румунію". До поділу її минулого тижня Румунія займала територію в 295 тисяч кв. кільометрів, із них 155 тисяч квадр. кільометрів просторів було прилучено до Румунії Версальським миром, себто більші обшари, ніж мала Румунія до світової війни. На 12½ міліонів мешканців Румунії перед девять літами, 8 міліонів складали ті, що її насильно було прилучено до Румунії по світовій війні. Таким чином в Румунії опинилося національних меншин: около 1½ міліонів Мадярів, поверх 1 міліона Українців, около 1 міліона Німців, около 750 тисяч Жидів. Крім того в меншій кількости там були Болгари, Турки, Татари і т. ін.

Щоб утримати державу з таким ріжнородним населенням треба було урядові вживати розумної й лагідної політики до тих національних меншостей, а особливо до таких, що по сусідству мають свої досить сконсолідовані національні держави (Болгарія й Мадяри). Значить треба було в свій час дати належні права тим своїм національним меншостям. Але румунський уряд впродовж поверх двадцять літ цілком іґнорував законні й природні домагання національних меншостей і в той спосіб власними руками витворював у своїй державі серед більшости населення нельояльности до себе й до своєї держави, яка виявлялася в частих заворушеннях в тій країні за останніх двадцять літ.

Друга причина упадку Румунії, це деморалізація провідної кермуючої державою верстви. Ця деморалізація захопила однаково найвищі шари як світських так і духовних керманичів в тій країні. Коли по смерти в 1927 р. старого короля Фердинанда із засадничих мотивів не можна було передати трону його наслідникові — старшому синові Карлові — і на румунський престіл посадили сина його (а внука Фердинандового) малолітнього князя Михайла, румунська провідна верства повинна була строго дотриматися цієї засади, всім згуртуватися коло малолітнього короля і вже не допускати до яких будь змін в верховній владі країни. Та в Румунії сталося інакше. Серед верхівки державних керманичів Румунії (світських і духовних) почалися несамовиті інтриґи, які закінчилися тим, що авантурницької вдачі князь Карло нагло повернувся ізза границі, насильно скинув з престола свого рідного сина і почав правити по диктаторськи країною не так, як вимагала державна рація, а як йому диктували чужинецькі чинники, що хотіли мати свій вплив на життя цеї країни. Десять літ правління Карла II. в Румунії можна назвати найбільш скандальною добою в історії тієї країни. І що особливо цікаве — це є те, що скандальне перебування на троні Карла II. благословляв навіть голова румунської Церкви — Патріярх, який був деякий час навіть премієром в уряді короля Карла. Чи це могло бути добрим прикладом для самих Румунів, а особливо для численних національних меншин, що культурно стояли значно вище від т. зв. державної нації? — Розуміється, що ні. Це найбільше причинилося до гниття держави внутрі її й прискорило упадок т. зв. Великої Румунії.

І третя з головних причин. Це т. зв. сидження на двох стільцях уряду Карла II, в його міжнародній політиці. Повернений на трон чужинецькими спекулянтськими політичними силами, король Карло зі всіма заключав союзи, всім підписував зобовязання, але ні одного з тих зобовязань не виконав. Так він зробив з т. зв. Малою Антантою, до якої крім Румунії входила Чехословаччина й Югославія, так поступив з Польщею, з якою мав оборонний союз і так нарешті вчинив з Францією й Англією — найголовнішими й найсильнішими протекторами повоєнної Румунії. Особливу безпринціповість виявив король-диктатор Карло II., коли вибухла теперішня війна Німеччини із англо-французькою спілкою. Він до останнього моменту залицявся й до одного й до другого табору. Розуміється, що такою своєю поведінкою, уряд Карла II. загубив довіря і в одної і в другої сторони. Це й прискорило не лише упадок цього уряду, але й розбір Румунії, з тимчасовим залишенням її в границях, що існували до світової війни.

Отже румунський нарід через представників своєї провідної правлячої верстви показав, що він не здатний мати більшу державу свою. І доля присудила йому — скинути з лиця свого маску "величности" та й повернутися до свойого попереднього скромного становища.

Чи нові державні провідники Румунії викрешуть із себе стільки державного розуму, щоб заховати бодай те, що залишилося, це покаже найблища будучність.

Та вже з того, що досі сталося в Румунії випливає вічна наука, що ніхто не може скочити вище власної голови і що всякий штучний твір (а тимбільше — державний) не є довготривалий. **("Наш Стяг").**

СОВЕТИ ГРОМАДЯТЬ АРМІЮ КОЛО ОДЕСИ

В дипльоматичних колах Будапешту одержано донесення про концентрацію і маневри великої російської армії в районі Одеси. Також советська чорноморська фльота стоїть у поготівлі.

Здогадуються, що советські приготування є висловом невдоволення в Москві з румунського фашистівського уряду і його угоди з Німеччиною. Німці, як відомо, заґарантували границі Румунії.

Москва боїться, що Німеччина й Італія мають у пляні перенести війну на Близький Схід.

На румунсько-російській границі прийшло до нових інцидентів, включно з висадженням у повітря мосту на Пруті коло Рені.

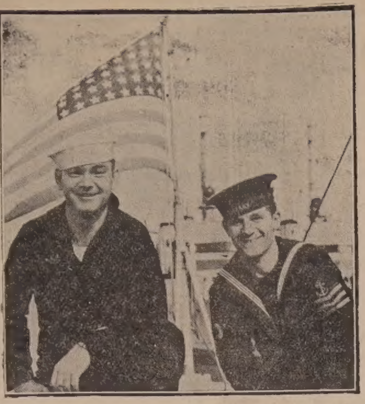

Дух дружби й доброї волі, що знаменує відносини між Британською Імперією і Злученими Державами. На знимці моряки британський і американський в хвилині передачі б. американських контрторпедовців для британської фльоти в канадійськім порті.

ВЕЛИКАНСЬКА ЦІНА НІМЕЦЬКИХ ПІДБОЇВ

Брітіш Юнайтед Прес подає:

Підбій европейського континенту коштує Німеччину 150,000,000 марок ($60,000,000) денно на мілітарні видатки, і $6,800,000 на цивільну адміністрацію. Такі цифри подають націстичні кола в Берліні.

Що означають ті астрономічні цифри можна собі представити з того, що правительство контролює і вживає 50 процент всього приходу нації.

Франція платить на удержання окупаційної армії 20,000,000 марок ($8,00,000) денно. Для Норвеґії Німці виставили рахунок на $100,000,000 за окупацію й "опіку". Та це не офіціяльна цифра. Висоти контрибуції для Бельґії й Голяндії не оповіщено.

Ціла сума, яку Німеччина видала на розбудову мілітарної машини на протязі семи і пів літ, ніколи не буде відома. Гітлер сказав у своїй публичній промові в 1939 році, що армія, фльота і летунство і західні фортифікації коштували Німеччину 92,000,000,000 марок ($36,800,000,000).

Щоб покрити теперішній місячний видаток на війну, 5,000,000,000 марок ($2,000,000,000), німецький уряд позичає 2,700,000,000 марок, 2,000,000,000 марок дістає з податків і 300,000,000 з державних маєтків та інших джерел.

Коли Гітлер прийшов до влади, державний довг Німеччини виносив $4,640,000,000, тепер виносить $30,000,000,000.

А що буде далі?

Б. французький премієр Блюм арештований

Бувший соціялістичний премієр Франції, Леон Блюм, зістав арештований з наказу уряду Петена.

Блюм, якого уряд винує теперішнє правительство за непідготованість Франції до війни, прийшов до влади в 1936 році і завів 40-годинний тиждень праці у фабриках. Його реформи — каже уряд Петена — спричинили упадок продукції, головно виробу зброї. За правління Блюма Франція тісно співпрацювала з Англією і советською Росією, а уряд Петена уважає це за одну з найбільших помилок Франції. Л. Блюм засяде на лаві обвинувачених з б. премієром Далядії й іншими французькими провідниками.

Не підтягайте носом і не пчихайте

...не попробувавши зарадити лихові.

Впустіть кілька крапель Vicks Va-tro-nol в носові ніздрі таки зараз, а відчуйте його ділання. Завважите, як цей лік звільнить вас від прикрих дразнень і закатарення. Цей лік є успішний, бо Va-tra-nol це ділаюча медицина — що посідає кілька важних лічничих прикмет з додатком ефедріну — і є особливо призначена для носа й горішнього горла. А що більше, коли вжити його вчас, то Va-tro-nol спиняє перестуду від розвитку.

VICKS VA-TRO-NOL

НЕДІЛЬНИЙ ДЗВІН

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ВЕРЕСЕНЬ

22 **Н** **14 по С.** Йоакима і Анни
23 П Минодори і ін. мч.
24 В Теодори прп.
25 С Автонома сщм.
26 Ч Відновл. Храма. Корн. сщм.
27 **П** **Воздвиження Ч. Хреста**
28 С Никити вмч.

29 **Н** **15 по С.** Евфимії вмч.
30 П Софії і її дітей муч.

ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА

Евангелія св. Йоана, зач. 60.

У той час зробили раду архиєреї і старшина над Ісусом, щоби вбити його; і привели його до Пилата, кажучи: Розпни, розпни його. Сказав їм Пилат: Візьміть ви його і розпніть, бо я не находжу в нім вини. Відповіли йому Юдеї: Ми маємо закон, і по нашому закону мусить він умерти, бо зробив себе Сином Божим. Коли отже почув Пилат це слово, ще більш злякався. І увійшов знов в судилище і сказав Ісусови: Звідки ти? Ісус же не дав йому відповіди. І сказав йому Пилат: Мені не говориш? Не знаєш, що маю власть розпяти тебе і маю власть пустити тебе? Відповів Ісус: Не мав би ти ніякої власти надімною, коли би тобі не дано з гори. А Пилат почувши це слово, вивів Ісуса і сів на сідалищі, на місці, що зветься Літостротон, а по еврейськи Гавата. А була пятниця пасхи, коло години шестої. І сказав Юдеям: Це цар ваш. Вони ж кричали: Візьми, візьми розпни його. Сказав їм Пилат: Вашого царя розпну? Відповіли первосвященики: Не маємо царя, тільки цісаря. Тоді отже видав його їм, щоб його розпяли. І взяли Ісуса. І несучи свій хрест, вийшов на те місце, що зветься лобне місце, а по еврейськи Голгофта, де розпяли його, а з ним інших двох, відси і звідти, по середині ж Ісуса. А написав Пилат і надпись, і умістив на хресті. Було ж написано: Ісус Назарянин, цар юдейський. Цю ж надпись многі з Юдеїв читали, бо не далеко міста було місце, де розпято Ісуса. А було написано по еврейськи, грецьки і римськи. І стояли при хресті Ісусовім мати його і сестра його матери Марія Клеопова і Марія Магдалина. Ісус же побачивши матір і ученика, що стояв, котрого любив, сказав матері своїй: Жено, се син твій. Відтак сказав ученикови: Це мати твоя. І від тої години взяв її ученик до себе. Опісля Ісус знаючи, що вже все звершилося, схиливши голову, віддав духа. А жиди тому, що була пятниця, щоби не оставилися на хресті тіла в суботу, бо був великий той день суботи, просили Пилата, щоби поломано їм голені і знято їх. І прийшли воїни і першому поломали голені і другому,, котрий був з ним розпятий. До Ісуса ж прийшовши, коли побачили його вже мертвого, не поломали йому голеней, але один з воїнів копєм отворив йому бік, і зараз вийшла кров і вода; і той, що бачив, засвідчив, і свідоцтво його є правдиве.

НЕДІЛЯ 15-ТА ПО ЗІСЛАННІ СВЯТОГО ДУХА

Евангелія св. Матея, зач. 92.

У той час один законовчитель, спокушуючи Ісуса, запитав його, кажучи: Учителю, котра заповідь в законі найбільша? Сказав йому Ісус: Любитимеш Господа Бога твого всім серцем твоїм і всею душею твоєю і всею думкою твоєю. Це найбільша і перша заповідь. Друга подібна до неї; Любитимеш ближнього твого як себе самого. На цих двох заповідях увесь закон і пророки стоять. А коли зібралися фарисеї, запитав їх Ісус, кажучи: Що ви думаєте про Христа? Чий він син? Кажуть йому: Давидів. Каже їм: Як же Давид в Дусі Господом його називає, кажучи: Сказав Господь мому Господеві; Сиди по моїй правиці доки положу твоїх ворогів підніжком ніг твоїх. Коли отже Давид називає його Господом, як він є його сином? І ніхто не міг відповісти йому слова і ніхто вже не відважився від того дня питати його.

Про Віднайдення Чесного Хреста

Перед Ісусом хрест був знаком сорому, бо на нім прибивали найгірших розбійників, був тим, чим нині шибениця. Щойно коли жиди у своїй ненависти та заїлости прибили Ісуса на хрест, від тоді хрест перестав бути предметом відрази. З дерева ганьби та встиду став деревом найбільшої слави.

Але й це не сталося відразу. Така була ненависть людей до хреста, що навіть ученики Спасителя не зберегли тої дорогої памятки, й полишили на горі Голгофті.

Жиди, пізнавши по воскресенню Ісуса Христа, якого гріха вони допустилися, старалися затерти всякий знак свого страшного злочину і закопали хрест Спасителя на горі, думаючи, що вже ніхто його не знайде.

Та хоча вже хреста на горі не було, то все таки збиралися на ній перші християни і розпамятовували там Христові муки та набирали відваги й сили до боротьби з поганами. Це розсердило римського цісаря Адріяна так, що він приказав на місци, де помер Божественний Спаситель, збудувати поганську святиню Венери.

І померли ті, що бачили власними очима страшну смерть Ісуса Христа, та не загинула память про хрест.

І саме те, що мало затерти всякий знак, причинилося до того, що люди не призабули, де лежить закопаний хрест Господень. Минуло майже триста літ від смерти Ісуса Христа, аж побожна цісарева Єлена, мати Константина Великого, що перший з римських цісарів став християнином, рішила за всяку ціну віднайти святий хрест. Чимало коштувало то труду, бо хоч старі люди знали, що хрест закопаний на горі Голгофті, то не знали точно місця. Одначе, Бог увінчав труди побожної цариці бажаним успіхом. По довгих трудах знайшли місце і відкопали всі три хрести, які разом лежали в землі.

Та годі було пізнати, котрий хрест є хрестом, на якім був розпятий Спаситель. Однак Боже Провидіння не опустило її. Єрусалимський патріярх Макарій, ведений Святим Духом, велів принести тяжко недужого, майже конаючого і став горячо молитися, щоби Бог чудом ствердив, котрий то з трьох хрестів є хрестом Спасителя. Приложили недужого до одного і другого хреста, але недужий не зазнав ніякої полекші. З найбільшим напруженням глядів на те увесь зібраний нарід. З усіх сердець плила щира молитва. Приложено хорого до третього хреста. І як колись одним діткненням одежі Спасителя уздоровлялися недужі, так і тоді ледви діткнулося тіло недужого до святого дерева, умираючий став відразу здоровий.

Невисказана радість огорнула всіх, старі мов діти стали плакати і кожний хотів принайменше побачити це чудесне дерево, бо з причини великого натовпу годі було дотиснутися. І патріярх Макарій взяв хрестне дерево на свої старечі плечі й підніс його в гору так, щоб усі могли його бачити. Як під подувом вітру кладуться лани золотоколосої пшениці, так на вид чудесного дерева захиталися всі присутні й впали на коліна, віддаючи глубокий поклін зняраддю Христової смерти; а з уст полилася сердечна молитва: Господи помилуй, Господи помилуй... Св. Єлена побудувала на тім місці церкву Чесного і Животворящого Хреста.

І нині вірні перед піднесеним хрестом упадають на лице до землі і співають: Господи помилуй, Господи помилуй, Господи помилуй...

Про поведення в Церкві

З двох причин поведення в церкві має велике значіння: з огляду на себе самого і з огляду на інших людей. Тільки при відповіднім поведенні можна зібрати в собі духа та звернути його до Бога — і не перешкоджувати іншим зробити те саме. В тій цілі поведення в церкві мусить бути тихе і скромне. В церкві не вільно розмовляти ні голосно, ні навіть пошепки, бо розмови з другими роблять неможливим скуплення духа і піднесення його до Бога, перешкоджують в молитві тим, з котрими говоримо, і тим, з котрими не говоримо. Особливо ж разять й особливше згіршення викликують розмови в церкві тих людей, котрі покликані до особлившої служби в Домі Божім, як нпр. дяки, паламарі, старші брати і сестри. Вони повинні давати добрий приклад відповідного поведення в церкві, колиж вони самі роблять зле, то викликають ще більше згіршення ніж звичайні люди. Таксамо як говорення невказане в церкві й голосне ходження, бо й воно перешкоджує іншим людям в скупленні духа й у молитві.

До відповідного поведення в церкві дуже причиняється уживання книжечок до молитви. Це відноситься так до інтеліґенції як і до простолюддя. Хто не бере участи в хорі, тому трудно весь час Богослуження без книжечки до молитви мати скуплену думку й постійно підносити її до Бога. Без книжечки трудно також слідити за Богослуженням і брати в нім належну участь. Наслідок того такий, що між присутними в Домі Божім часто видно таких людей, які розглядаються на всі сторони і займаються очевидно огляданням одягів та вигляду інших людей, ба навіть передають свої уваги пошепки або й півголосом своїм сусідам. Великим стримом в такім невідповіднім поведенні в Домі Божім може бути книжечка до молитви для кожного і кожної. Тому це дуже вказана і потрібна річ приходити до церкви з книжечкою до молитви. А вже для нашого українського народу справа уживання книжочок до молитви в церкві має особливше й нічим незаміниме значіння, ясне для кожної думаючої людини.

Та є особливо між інтеліґенцією багато таких людей, котрі уважають невідповідним для себе мати в церкві книжочки до молитви, бо мовляв годі все те саме повторяти. Такі люди з великим пожитком для себе і для свого окруження моглиб брати з собою до церкви книжки, які влекшують систематичне розважування над собою, над своїм життям і своїм відношенням до Бога, до людей і до світа. При теперішній нервозности життя це може бути й для багатьох людей навіть дійсно є одинока нагода й одинока можливість систематичного культивування власного духа в найлучшім того слова значінні. А таке культивування може ніколи не було аж так потрібне як тепер, коли в цілім світі відбуваються небувалі потрясення і коли ніде нема ні шматочка такої землі, на котрій всі, але до дословно всі від найвище поставлених до найнищих булиб такі непевні завтрішнього дня і своєї долі як непевні сьогодні. В таких часах особливо потрібне піднесення духа людини на такі висоти, на котрих уже не відчувається конечности потішення в ніякій істоті минущій, в ніякій справі, що минає. На таких висотах людина вже не журиться ніякими турботами, не радіє ніякими радощами, бо Бог є для неї всім. І слушно каже католицький мислитель що миле потішення, яке Він дає, безмежний спокій, що походить від Нього і вражаюча близькість Його. Для осягнення тих висот, на котрих людина може відчути безмежний і непоколибимий спокій і внутрішню силу, що походять від Бога, треба постійно й систематичного культивування свого духового нутра відповідними розважуваннями, котрі очищують душу, скріплюють духа й дають йому можливість перенести навіть найтяжчі удари без заломання. Таке систематичне культивування духа можливе тільки при систематичнім розважуванні на певній продуманій і списаній основі. Найлучша така основа це Св. Письмо Нового Завіта, бо воно походить з натхнення Духа Божого і сперте на всім Обявленні, яке Бог до того часу дав людству. Не злі в тій цілі можуть віддати прислуги також твори побожних мужів, котрі займалися таким сталенням душ і їх культивування, як нпр. твір Томи Кемпійського "Наслідування Христа".

Все те слід взяти під увагу для відповідного поведення в церкві, котра при такім поведенню стане нам кріпостю, в якій не відчуєте страху перед людьми й перед злом світа цего.

(В. С. П.)

ТИХИЙ ГЕРОЙ

Канадієць, що виріс у Злучених Державах, лютенант Роберт Дейвис, років 41, розібрав бомбу, кинену біля катедри св. Павла. Кожна мінута чи секунда цеї роботи могла принести йому смерть. Бомба була найбільша, яку колинебудь скинено на англійські землі. Вона була б цілком знищила славну катедру, як би була вибухла. Дейвиса зачали величати "великим героєм", але він заявив, що тільки виконав "звичайний джаб".

Червоний Хрест

Здається що нема іншої суспільної організації, щоб більше працювала для добра людства як Червоний Хрест. В часі миру Червоний Хрест помагає дітям, яким треба шпитальної обслуги а батьки не всилі дати, занимається населенням яке потерпіло від землетрусів, повеней, випадків, рівночасно помагає державам поборювати ріжні недуги. В часі війни Червоний Хрест це права рука війська. Кожний жовнір знає що він може бути ранений, але й кожний жовнір є певний обслуги підчас його лікування. Цю обслугу він одержить від Червоного Хреста безплатно і з великою прихильністю. Вкоротці перповімо історію Червоного Хреста, бо віримо що коли будемо знати його історію, тим більше будемо його цінити і тимбільші будуть наші жертви.

Коли маємо на увазі, що кожна побіда у війні є куплена за жертви ранених та вбитих, то конечним є щоб мати якусь організацію, котра буде дбати про ці жертви. Перед тому яких сто літ назад, ніхто не звертав уваги на жертви, які падуть підчас війни. Ранені як і вбиті лежали по полях бою. Шпиталі, які занималися до якоїсь міри лікуванням раненого війська були в такім непорядку, що більше шістьдесять відсотків пацієнтів вмирало. Така обслуга мала дуже малу вартість, хоть вона була призначена для війська. Перший раз в історії людства, що хтось звернув увагу на військові шпиталі, було це підчас Кримської війни. Не був це хоробрий військовий провідник, але женщина яка з тридцятьма іншими норсами зголосилися до тодішнього британського уряду, що наколи уряд подбає про потрібну медицину до лікування і всі потрібні знаряддя то вони посвятять свій час й працю для ранених жовнірів. Хотяй багато дивилися скептично на таку пропозицію, одначе по довгім ваганню уряд на те згодився. Протягом трьох місяців праці лише одна відсотка раненого війська вмирала в шпиталях. Ця незнана норса, Флоренс Найтінгейл здобула світову славу в шпиталях Скутари. Цілий світ почав поволі відчувати що не є добра засада лишати ранене військо на полях бою на милостиню одиниць.

Яких двадцять років по Кримській війні а зараз по одній з найкривавіших воєн Італії, появляється книжка під заголовком "Спомини з Солферіно". В цій книжці автор Генрі Дурант висказує про конечність створення суспільної організації, якої завданням булоб піклуватися раненим військом всіх держав. Тому то 1863 році відбувається конвенція в Женеві де повстає Міжнародний Червоний Хрест. Рік пізніше відбувається друга конвенція і на цій конвенції принято за прапор, біле поле з червоним хрестом. Офіціяльна назва зістала "Міжнародний Червоний Хрест". Для тих держав, що не визнають християнства, як Магометани позволено замість червоного хреста вживати червоний півмісяць, а у Персії червоного льва і сонце. Кожній незалежній державі позволено організувати свій національний Червоний Хрест. Одначе він мусить співпрацювати з Міжнародним Червоним Хрестом котрого централя є у Женеві. Після правил Міжнародного Червоного Хреста може бути лише один Національний Червоний Хрест в кожній державі, з цеї причини неможливо нам Українцям мати свій Український Червоний Хрест аж до того часу коли буде незалежна Українська Держава. У 1918 році був зорганізований Український Червоний Хрест, одначе з упадком української незалежности Український Червоний Хрест зліквідовано.

Для Українців, котрі прийшли до Канади по минувшій світовій війні, Червоний Хрест а особливо його праця повинна бути добре відома. У 1918 році Червоний Хрест всіма силами старався поборювати "тифус" у Галичині та Великій Україні. Потім від 1921 року до 1923 Червоний Хрест витратив на шпиталі й поміч голодуючим на Великій Україні понад $4,000,000.00. Коли ми знаємо, що всі гроші Червоного Хреста це є добровільні жертви одиниць, то ми Українці вже є зобовязані віддячитися Червоному Хрестові за його поміч. На це є лише один спосіб — жертвами.

Війна та Червоний Хрест.

Після міжнародньої згоди всі амбулянси, шпиталі, працівники Червоного Хреста є невтральними. Нищення власности Червоного Хреста, або арештовання його працівників є ломання міжнароднього закону. Бо ворог, котрий нищить шпиталь Червоного Хреста може і таксамо заразом нищити своє ранене військо, бо працівники Червоного Хреста не знають ні ворога ні приятеля, в них для всіх, однакова обслуга. Підчас війни Червоний Хрест занимається раненим військом, поміч населенню, яке потерпіло з причини війни, евакуванням населення з поля бою, й дбанням про добробут полонених у війні. Жовніри, котрі попалися у ворожі руки, можуть писати до рідні, але ті листи переходять лише через Червоний Хрест. Все що рідня або приятелі можуть переслати до інтернованого жовніра у ворожім краю переходить через Червоний Хрест.

Маючи на увазі працю Червоного Хреста, минувшої осені канадійський уряд проголосив три міліонову збірку на цілі Червоного Хреста. Замість трьох міліонів канадійське патріотичне населення жертвувало поверх пять міліонів долярів. Ця сума грошей вже зужита. Червоний Хрест проголосив збірку на пять міліонів долярів. Збіркова кампанія почалася 23. вересня. Важне є щоб українське громадянство взяло активну участь в цій кампанії. Не сміє бути одного Українця, без ріжниці його політичних чи релігійних поглядів, котрий би мав сказати, що не дам, хай другі дають. Памятайте, що кожний жовнір жертвує для Вас своє життя! Чи Ви відкажетеся йому помочі саме тоді, як він лежить немічний і ожидає Вашої помочі? Чи він питався Вас, або чи чекав щоб Ви його просили, щоб він жертвував своє життя за Вас і Вашу сімю? Він сповнив свій обовязок — обовязок свідомого горожанина. Сповніть Ви свій!

Війна — Початок Червоного Хреста.

Війна — Треба Червоного Хреста.

Війна — Вимагає Жертв на Червоний Хрест.

Всі до Жертв! ... ...

Комунікат Репрезентаційного Комітету Українців Канади.

УРЯД ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ МАЄ ПРАВО ЗАБРАТИ ПРОМИСЛИ

Новий закон, який прийняв Конгрес у Вашингтоні у звязку з законом про примусову військову службу, дає право владі забрати промислові заводи для себе.

Влада дає підприємцям замовлення на потреби оборони, а коли б котрий підприємець відказався виконати замовлення за раціональну заплату, президент Злучених Держав має право забрати його заводи для влади.

Влада забрала б такі заводи тільки під наєм, на час потреби держави.

Порядки Богослужень

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста —
Егремонт (храм)
Гей Лейк (храм)
Коперник

29. Неділя 15-та по Сош., СВЯТОГО ЙОСАФАТА —
ЕДМОНТОН, ПРАЗНИК.

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя 16-та по Сош. —
Нюбрук (пікнік)

13. Неділя 17-та по Сош.—
Торгилд

20. Неділя 18-та по Сош. —
Вайлдвуд (храм)

27. Нед. 19 по Сош., і Царя Христа —
Егремонт

BASILIAN FATHERS
9648 - 108 Ave. Edmonton, Alta.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста — Давнінг (празник)
29. Неділя 15 по Сош. — Смокі Лейк св. Онуфрія, Ґлендон

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя 16 по Сош. — Куквил, Восетна (місто)
13. Неділя 17 по Сош. — Редвей, Сокаль
20. Неділя 18 по Сош. — Елдорена (празник)
27. Неділя 19 по Сош. — Вільна

BASILIAN FATHERS
Box 8. Radway, Alta. Тел. 4.

ВЕРЕСЕНЬ

29. Неділя — Парки (Ґонор: читана Служба Божа).

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя — Ст. Норберт
13. Неділя — Лаброкери (храм)
20. Неділя — Парки (храм)

о. А. Луговий,
Вінніпеґ, Ман.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Возд. Чесного Хреста — Ґренфел
29. Неділя — Киплінг

ЖОВТЕНЬ

5. Субота — **Архиерейська Візитація** в Ґлентворт о 4 годині попол.
6. Неділя — **Архиерейська Служба Божа** в Годжвел о 10. год. рано
13. Неділя — Ріджайна
20. Неділя — Ріджайна
27. Неділя — Кендіяк

о. А. В. Фик,
1644 Оттава Ст., Ріджайна, Саск.
Телефон: 22053

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста — Алвена (місто)
29. **Неділя 15 по Сош.** — Ланівці

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя 16 по Сош. — Приймове (базар)
13. Неділя 17 по Сош. — Алвена місто (базар)
14. Покров Пр. Богор. — Ст. Джуліен (храм)
20. Неділя 18 по Сош. — Алвена — фарми (базар)

о. Теодор Коцаба,
Box 150. Алвена, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста — Прейрі Ривер
29. Неділя — Донкрест

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя — Стінен
13. Неділя — Бучач (храм)
20. Неділя — Прісвил
27. Неділя — Чехів

Українська Греко-Католицька Місія в Прісвил, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Пятниця — Чесного Хреста — Брукcбі
29. Неділя — Ніпавін

ЖОВТЕНЬ

5. Субота — Джунор
6. Неділя — Марлин
13. Неділя — Принс Алберт
20. Неділя — Брукcбі
27 Неділя — Самбург

Дня 28, 29, 30 і 31 жовтня та 2-го листопада **великий осінній базар в Народнім Домі в Принс Алберт.**

ЛИСТОПАД

3. Неділя — Принс Алберт.

Український Греко-Католицький Парохіяльний Уряд, Принс Алберт

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздв. Чес. Хреста — Ронімід
29. Неділя — Веригин

о. Петро Пасічник.
Канора, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста —
Скаро (храм)
Гилліярд
Іннісфрі Воздв. Чесного Хреста (храм)
Мирнам

29. Неділя 15-та по св. Дусі —
Дервент, церква св. Юра
Нортерн Веллій

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя 16-та по Сош. —
Плейн Лейк
Борщів
Москалики
Ендрю
Стар
Лейк Белвю (коло Ґіля)
Восток

13. Нед. 17. по Сош і св. Й. Богос.—
Новий Київ
Веґревил
Скаро
Блумінгтон (празник)
Гілліярд (празник)

14. Понеділок — Новий Київ (Благодарственна Служба Божа)

20. Нед. 18. по Сош. і Пок. М. Б. —
Плейн Лейк
Краків
Лішор
Стрімстави (празник)
Тофілд

19, 21 і 22 — Плейн Лейк (Перший величавий карнавал)

21. Понеділок — Плейн Лейк (Благодарственна Служба Божа).

27. Нед. 19 по Сош. і Христа Царя —
Іннісфрі Р. М. Б.
Івасюки
Делф
Мирнам
Чипмен

BASILIAN FATHERS
Mundare, Alberta.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста —
Талберт, Гадашвил

29. Неділя 15 по Сош. —
Кенора, Бровкенгид

BASILIAN FATHERS
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздв. Чесного Хреста — Понас Лейк
29. Неділя — Куликів.

Українська Католицька Місія, Рама, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздв. Ч. Хреста — **Геффорд**
29. Неділя — Аттікейн

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя — Оролів св. Духа
13. Неділя — Кридор
20. Неділя — Климчуки

Українська Греко-Католицька Місія, Геффорд, Саск.
P.O., Box 282. — Тел. 37.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Ч. Х. — Озерна
29. Неділя — Шол Лейк (Празник і Епископська Візитація)
Година 4 пополудні — Город (Епископська Візитація)

Українська Греко-Католицька Місія в Сенді Лейк. Тел. 90-4.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Пятниця, Чесного Хреста — Норквей
29. Неділя — Сван Плейн

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя — Арран-місто

о. Н. Сірий,
Арран, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Чесного Хреста — Росерн (св. Духа)
29. Неділя — Ґернсей.

о. Петро Криворучка,
304-4*th Ave. North, Saskatoon*.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Чесного Хреста — Тутзейд
29. Неділя 15 по Сош. — Ґрендвю (місто)

о. Мирон Кривуцький,
Сифтон, Ман.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздв. Чесн. Хреста — Шел Ривер (храм), Келд
29. Неділя — Валей Ривер (фарми), Петлюра

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя — Давфин, Мерідейл
13. Нед. — Келд, Ґленговп (храм)
20. Неділя — Ґрендвю (полудне), МкКрірі
2. Неділя — Келд

о. А. Роборецький,
Box 64. Давфин, Ман., Тел. 118.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Ч. Хреста — Твей
29. Неділя — Пітерсон (базар)

о. В. Гуменюк,
Кадворт, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

27. Воздвиження Ч. Хр. — Минк Крік, Слейтер.
29. Неділя Виннипегозіс місто.

о. І. Колцун,
Етелберт, Ман.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЗНИЩЕННЯ ЛОНДОНУ?

Анґлійська столиця потерпіла від німецького бомбардування. Це правда. Але статистика виказує, що потерпіло тільки 15,000 домів. Коли брати під увагу довгий час бомбардування й жорстокий спосіб нищення, то вислід не є такий, щоб можна було заключати, що бомбардування це такий воєнний спосіб, що може дійсно заважити на висліді війни. А це тому, що в Лондоні є який міліон таких будівель. В порівнанні з міліоном цифра 15,000 домів не є велика.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

РЕФЕРАТ П. ПОСЛА ОРЕСТА ЖЕРЕБКА

ВИГОЛОШЕНИЙ НА ЗІЗДІ БУК У НОРКВЕЙ, САСК.

СВІТЛИЙ ЗІЗДЕ!
ВПОВАЖАНІ ЧЛЕНИ РКУК!

Не маючи спроможности прибути до Вас особисто в неділю дня 25-го серпня — пишу оцих кілька слів і прошу Комітет Зізду прочитати їх місто моеї промови.

Я був би дуже радий бути в Норквей по раз другий тимбільше, що по першім моїм побуті в Норквей був заснований відділ РКУК на Вашу околицю. На жаль день 25-го серпня вже давно був занятий іншою місцевостею і я повинен там виголосити мою промову з рамени РКУК.

З відомостей, які надійшли на адресу Екзекутиви РКУК в Саскатуні, як також приватні відомості, які дійшли до мого відома вказують, що по створенні дня 2-го червня ц. р. Комітету РКУК в Вашій місцевості, наступили певного рода непорозуміння через що діяльність Відділу РКУК зістала досить обмеженою.

На руках Екзекутиви РКУК в Саскатуні маеться листа з Норквей з дня 30. червня. Цей лист писаний від відділу РКУК в Норквей і є підписаний п. Дмитром Гуска, секретарем місцевого Комітету. Лист цей подае заяву з засідання Комітету РКУК, яке відбулося дня 12. червня ц. р., в якому були зарепрезентовані місцеві організації БУК і СУС.

З заявами, які були винесені на тому засіданні не лише я — але всі члени Екзекутиви РКУК вповні погоджуються. Організації БУК і УНО з яких головно складається членство РКУК — заки приступили до створення РКУК дня 3-го лютня ц. р. в Вінніпегу, зверталися так через пресу як і листовно до організації СУС і СГД з тим, щоб вони прислали по 3-ох представників на це основуюче засідання. Коли б ці обі організації були на той день вислали своїх представників так як це зробили БУК і УНО — дня 3-го лютня, ц. р. в Вінніпегу був би заіснував **один Український Репрезентаційний Комітет.**

На жаль — ці обі організації не лише не вислали своїх представників, але вони зачали в своїх часописах в негідний спосіб накидатися на повставший РКУК. Одначе РКУК, як і організації БУК і УНО — не відповідали їм і не розсварювали Український нарід. РКУК вважав, що не час тепер на пусту балаканину і на сварню — а час на працю так для военних цілей Канади як і для помочі визволенняся наших братів в Европі з рук жорстоких окупантів.

Коли відтак Проф. Симпсон з Саскачеванського Університету запропонував свое благородне посередництво на те, щоб між проводом РКУК і організацією СУС — прийшло до створення одного Комітету — то ніхто інший як провід СУС і СГД в Вінніпегу навіть не згодилися прийти на спільне засідання, яке запропонував від РКУК Президент о. Др. Кушнір.

Не буду тут описувати подробиць цих справ — однак раджу всім, які хочуть пізнати правду в тій справі — хай перечитають брошуру видану РКУК під назвою "Праця й Правда Переможе". Вона коштуе лише 5 центів. Перечитайте її уважно — а зрозумієте, що вина розбиття едности Українців в Канаді е не за **"всіма"** провідниками. Провідники БУК і УНО завсігди хотіли згоди і спільного Комітету — але провідники СУС-а все так робили, щоб такої згоди не було. Вони раз хотіли творити Комітет без УНО — другий раз казали що ще час творити Комітет, третій раз казали, щоб католицька і православна церкви бралися до творення Комітету і т. д.

Коли я на моїм відчиті в Норквей, забуваючи за ті всі прикрости і роздори, говорив до Вас і взивав, щоб у Вас повстав місцевий Комітет РКУК — то я думав і вірив, що нарід сам змусить своїх проводирів до опамятання. Я вірив, що в Канаді остане один РКУК і що з часом СУС і СГД вступлять до него. — На жаль цего не сталося — а противно СУС-н і гетьманці принявши до себе лівих соціялістів — Лобаївців — створили **другий Комітет.** Першим заіснував РКУ — а доперва пізніше — щоб шкодити йому — вони заложили Центральний Український Комітет.

Питаю Вас, люди, чи треба було творити другий Комітет? Я думаю, що Ви згодитеся зі мною коли скажете що ні! Не треба було.

Ваш Комітет в Норквей дня 12-го червня домагався дальше **"щоби українські часописи заняли позитивне становище до мети обедананяся всіх груп і по сформованні спільної Екзекутиви перестали розсварювати український загал".** Ці послідні слова це дослівні слова з Вашого письма, які переслав до Саскатуну Ваш секретар РКУК п. Дмитро Гуска.

Я і ціла екзекутива РКУК також і з тим Вашим домаганням годимося! Ми не лише самі про це говорили і писали, але ми жадали, щоб газета СУС-а "Український Голос" і газета гетьманців "Український Робітник", перестали розсварювати український загал. Газети як "Будучність Нації", "Новий Шлях" і "Українські Вісти" — не накидалися на СУС і його партнерів. — Вони закликали до праці! Вони писали до чести української. Лише тоді, коли "Укр. Голос" або "Робітник" очевидну злу волю і неправду писали — тоді наші газети подавали ці факти до відома загалу і викривали їх розєдиуючу, деморалізуючу писанину.

Я і Екзекутива РКУК погоджуемося з Вашим домаганням — але якщо членам СУС, які знаходяться в Вашім місцевім Комітеті РКУК залежить на тому, щоб те домагання перевести в життя — хай вони звернуться в тій справі до редактора "Укр. Голосу" і скажуть йому, щоб перестав писати неправду про визначних членів РКУК так українського як і англійського походження (нпр. проф. Ватсон Киркконелл) — Перечитайте собі мій отвертий лист до редактора "Укр. Голосу", який був поміщений в "Українських Вістях" і "Новому Шляху".

Дальше в Вашім письмі підписанім п. Гуською кажете, що **"коли провідники не виявлять потрібної національної і політичної зрілости — то хай вони не апелюють до українського загалу за матеріяльною поміччю".**

Також і з тим домаганням я годжуся і відписую його! Але позвольте сказати мені, що коли Ви таке домагання ставите — то в першій мірі Ви повинні застановитися, **котрі то провідники не виявляють** потрібної національної і політичної зрілости! Не хочу припустити, щоб **ВСІ** українські провідники в Канаді не мали національної і політичної зрілости. Так як у Вас в Норквей — одні мають, а другі не мають тих побажаних прикмет — так само є і з українськими провідниками тут в Канаді, Америці і в Краю. Треба отже вміти розріжнити **де є зерно а де полова.** Треба також попросту, як то кажуть "хлопським розумом" додуматися, котрі провідники в Канаді з політичо й національно зрілі а котрі ні. А додумаетеся по їх писаннях — по їх говореннях і по їх вчинках. Ті, які належуть до СУС і читають лише "Український Голос", нехай, коли хочуть говорити і критикувати всіх других, які не належуть до СУС-а, нехай читають газети, що попирають Репрезентаційний Комітет Українців Канади. Доперва через порівнання дійдуть до **розумних заключень і до правди.** Як хтось з членів БУК хоче переконатися про роботу проводу СУС-а, хай перечитає "Український Голос". Коли будете так поступати, зрозумієте самі, **хто ширить правду і працю, а хто робить сварню між нами.** Чи можете такій газеті вірити, яка пише, що Українське Католицьке духовенство це **чужі наймити?** Чи не Українське Католицьке духовенство несло і несе на Західних Українських Землях тяжку працю серед українського загалу? Чи не воно валялося по тюрмах? Чи не князь Української Католицької Церкви — великий духом Митрополит Шептицький виступав мужно проти некультурних вчинків польської держави і звірячої Москви? А що ж писали тут в Канаді деякі українські газети про нього? Вони писали про нього, що він Поляк.

Чи не писали про тих, що гинули під большевицькими бомбами, що то чужі запроданці?

А тепер самі відумайте, чи добре є, що тут в Канаді маємо таку національну політичну зрілість деяких провідників?

Отже, таких провідників, що роблять кирицю й ширять неправду, не підпирайте. Противно — поборюйте їх. Підпирайте не лиш матеріяльно, але й морально тих, що йдуть за правдою і що хочуть вести Вас ясним шляхом. Підпирайте їх чинність. Таку чинність, по моїй думці, веде РКУК. Коли б я переконався, що члени РКУК говорять неправду й ширять ненависть — я не був би з ними!

Я, так як Ви, хочу, щоб був спільний Комітет! Але ті, що хочуть його мати, нехай у першій мірі **словом і писанням і ділом докажуть, що хотять згоди.** Хай не бунтують одних проти других. Хай пишуть правду.

На закінчення хочу ще відповісти тим, які є з Арран. Екзекутива РКУК передала мені письмо Комітету РКУК з Арран з дня 18-го липня. В тім письмі секретар Д. Сікорський доносить, що на засіданні Комітету 14-го липня було рішено зажадати, щоб РКУК і Центр. Укр. Комітет — розвязалися і злилися з один. Так, щоб зліквідувавши оба Комітети — скликано конгрес всіх українських організацій в Канаді і щоб на конгресі вибрано один Комітет".

Я відповім на це, що легко щось ухвалити — але тяжче це зробити. Як зліквідується або існуючі Комітети, то хто буде скликувати конгрес? Чейже якесь тіло мусить це зробити. Або скажіть, яку Ви маете певність, що розвязавши теперішні Комітети — Ви зможете створити один — **новий**, працездібний? Ніякої певности ніхто не може дати. Це так як би були два брати, а кожний з них мав по хатчині і обидва з них завсіди сварню заводив. Нараз приходить третій брат і каже — знищіть ті дві малі хати і поставте одну велику і будете там разом у згоді мешкати. Добра рада — виглядає. Але заки збуриш дві малі хатчині, **постарайся о згоду і о достаток матеріялу на велику хату.** Або чи той третій брат, який дав таку гарну пораду, може їх запевнити, що вони побудувавши одну велику хату і замешкавши в ній, будуть собі взаємно помагати і не юдити один проти другого?

Так і з конгресом і одним Комітетом. Треба, щоб ті, які хочуть лучитися, виказали перше **добру волю.** Щоб перестали писати огидні накиди. РКУК — не пише огидних накидів. РКУК робить, по своїх силах, працю. Я сам обіздив десятки місцевостей і говорив вечерами й ночами, що аж захворів. Я не накидався, я говорив про згоду, про спільний Комітет по фармах і в центрі. Ви ж чули мене. Я і в Вас запропонував спільний Комітет з БУК і СУС — бо організації УНО в Вас немає.

А що сталося...? Дістав я і Екзекутива РКУК нарікання, домагання і загрозу, що не даєьте їй матеріяльної помочі.

Чому? Чому Ви в Норквей і Арран не стали всі як один за тими, що не ширять ненависти і не пишуть брат проти брата дописей?

Отже остаточна рада Вам на закінчення. Коли члени СУС не можуть співпрацювати з членами БУК, хай відійдуть з місцевого Комітету РКУК. Останутся члени БУК-а і вони будуть працювати з Екзекутивою РКУК як їх честь і добро української справи вимагае від них!

Але працюйте всі Ви! Говоріть правду! Хто ширить розбрат, гоніть його. Нам треба чесних працівників — так для Канади як і для помочі братам нашим в Европі.

О. Жеребко.

РОБОТА УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК НА ПОТРЕБУ ВІЙНИ

(Від Української Жіночої Ради у Вінніпегу).

ЗБИРАННЯ ЗАВИВОЧНОГО МЕТАЛЮ

Ця праця має дві цілі: допомога дитячому шпиталеві в Вінніпегу й постачання металю для цілей війни. Уже протягом восьми літ заходами "МекКиннон Гільдії", котра допомагає дитячому шпиталеві, переводилось збирання металю з ріжних опаковань, як тютюневі, чоколядові, з чаю, сиру і т. ін. Ці металі тонкі листки звичайно викидається на смітник. Отже названа Гільдія зорганізувала збирання їх, сортування й потім продаж. Гроші ,що вона діставала за це, йшли на утримання клініки шпитьлю, де бідним дітям безплатно направлявся зір. З ріжних кінців Манітоби люди присилали зібрані пакунки металю, навіть з Юкону, і з цього виростала поважна поміч на добре діло. Цього року, наприклад, було зібрано десять тисяч фунтів металю, що дало тисячу пятьсот долярів на утримання клініки.

З вибухненням війни потреба на згаданий метал стає досить гострою й тому збирання його є роботою не тільки для допомоги шпиталю, але й для допомоги військовим заходам. Ця робота при шпиталі тепер збільшилася. Щотижня працює поверх 50 жінок, які дають свою добровільну роботу для бідних дітей і для війни. Між іншим, помимо членкинь названої Гільдії,, в роботі беруть участь ще й членкині ордену І.О.Д.Е., Сейнт Джанс катедри і інші.

Голова Жіночого Бюро Добровільної Праці п. Р. МекКвін звернулася була до Української Жіночої Ради з проханням виділити певну групу жінок для допомоги в розбиранню металю, і з місяця червня на цю працю стало учащати коло 20 українських жінок. Під проводом Комітету для Военної Роботи при Українській Жіночій Раді до праці на цій ділянці стали членкині Жіночої Організації при Канадійсько-Українськім Атлетичнім Клюбі, котра що два тижні дає 10 жінок на працю. Доглядачкою (кептен) цієї групи є голова згаданої організації пані К. Кетчен.

У другій групі брали участь членкині з товариства Марії Маркович при Читальні Просвіти, Лесі Українки при Народнім Домі, Лесі Українки на Ст. Боніфес, Ліги Молодих Жінок, катол. церкви св. Покрови. За цею групою тимчасово наглядає представниця Жіночої Ради до Червоного Хреста, п. М. Вергун.

Потрібно, щоб українські жінки взяли участь у цьому доброму ділі більшим числом, даючи частину свого вільного часу на цю працю при шпиталі. Також потрібно допомогти в цьому збиранням у своїх домах завивочного металю замість того, щоб викидати його на смітник. При цім треба мати на увазі, що цей метал є ріжного ґатунку з алюмінію, з олова, з цинку і т. ін., також ріжної ваги та якости. Щоб його можна було вжити на відповідні потреби, то він має бути посортований після роду, якости і т. ін. **Отже той метал треба збирати так,** щоб він залишився в листках, які легко розняти. **Не треба міцно скручувати його й затискати у галки ("бали").** Багато металю присилають збитим у великі галки, але такий метал пропащий, бо він змішаний з ріжних родів і якостей. Також треба від того завивочного металю чистенько відривати ріжні наклейки і білий папір, що є в середині, а всі написи на металю добре відмити. Метал має йти на літаки, амбулянси і т. ін.

ПРАЦЯ ДЛЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Про загальну працю Української Жіночої Ради для Червоного Хреста ми вже подавали деякі інформації раніше в місяці липні. Тепер додамо ще дещо про працю Українок для Червоного Хреста в себе дома. Так Товариство Марії Маркович при Читальні Просвіти під доглядом голови п. Записоцької і капітана п. Н. Кулинич —

Вшило
3 кімони
3 спеціяльні шпитальні сорочки
Виплело
10 шалів.

Т-во Лесі Українки при Народнім Домі під доглядом голови п. М. Шкреметкової і капітана п. А. Гавірко —

Вшило
6 камізельок (немонія джекетс)
Виплело
7 пар панчіх
3 шалі.

Тво Ольги Басарабової при Рідній Школі М. Шашкевича під доглядом голови п. Романів і капітана п. А. Петсон

Вшило
6 камізельок (немонія джекетс)
6 постельних камізельок
24 пошивок
2 ковдри на укінченні.

Це товариство мало 30 червня чайне прийняття і ввесь чистий дохід з нього в сумі $88.10 передало до каси Червоного Хреста. Крім того це товариство виконує ще спеціяльну роботу шиття вдома. Воно придбало кілька машин до шиття до свого приміщення, щоб жінки могли також працювати у себе в товаристві. З маленьких кавальчиків, що полишались після крання тканин в Червонім Хресті, жінки в цім товаристві шиють дві ковдри. Коли ці ковдри будуть скінчені, вони наповнях їх вовною й подарують Червоному Хрестові. Робота в товаристві звичайно переводиться що середи пополудні.

Подібну працю шиття в приміщенні свого товариства переводить і Товариство ім. Олени Кисілевської на Брукленд.

Т-во Народнього Мистецтва під доглядом п. М. Дима і капітана п. С. Закус

Виплело з 27 фунтів вовни
25 шалів
7 светрів
6 шоломів
а 5 шалів уже на укінченні.

Українська Ліга Молодих Жінок під доглядом панни С. Угринюк і капітана панни А. Панитко

Вшила
12 камізельок (немонія джекетс)
Виплела
4 светри
3 шалі.

Т-во Лесі Українки на Ст. Боніфес при участі місцевої філії О.У.К. перевело пікнік 21 липня, який приніс поважну суму гроша, а саме $111.00 на користь Червоного Хреста. Гроші передані до його каси. Ці два жіночі товариства за останній сезон виконали в себе дома таку роботу для Червоного Хреста:

Виплели
32 шалі
36 светрів, що дорівнює 40 фунтам вовни.

У цій роботі взяло участь 40 членкинь, під розпорядженням капітана пані М. Струтинської від Т-ва Лесі Українки, що є головою цього Т-ва і пані Е. М. Баласко від О.У.К.

Т-во кн. Ольги на Форт Рудж під доглядом голови п. М. Гаврилюк і капітана п. А. Пелехатої —

Вшило
12 простирал
24 піжам.

Т-во при катол. церкві св. Покрови під доглядом капітана п. А. Якимішак, що є головою цього Т-ва —

Вшило
6 кімонів
і декілька піжам.

Всіма товариствами, що входять у склад Ради, в приміщення Червоного Хреста кожної першої пятниці в місяці разом виконувалася така робота:

В місяці липні вшито:
48 трикутних перевязок

(Докінчення на стор. 7.)

ХРЕБЕТ ВАШОГО БУДЖЕТУ!

Укладання буджету є сьогодні так державною як і особистою потребою. Обчислення прибутків і розподілення їх заки вони розійшлися уможливлює для багатьох людей багато вигідніше життя. Раз добре опрацьований плян ваших видатків здержує вас від безпляновоі розтрати грошей.

Хребтом тисяч канадійських буджетів є **ІТОНІВ** Катальог. З **ІТОНОВИМ** Катальогом у ваших руках ви можете уплянувати свої закупки на тиждень, на місяць або навіть на цілу зиму наперед. В отій одній книжці міститься цілий стор — заповнений аж до піддашшя товарами потрібними для вас і для Вашої родини.

T. EATON Co. LIMITED WINNIPEG CANADA

Торонто, Онт.

Жіноче Товариство при парохії св. Йосафата в Вест Торонті пересилає $5 на "Українські Вісти". Зібрано гроші при нагоді несподіванки панству Стецукам з нагоди набуття власного дому й перенесення до нього. Несподіванка відбулася 11 липня.

Також 22 серпня Товариство справило несподіванко п-ву Строс.

Дня 28 серпня Жіноче Товариство влаштувало милу несподіванку для п-ва Барабаш з нагоди їхнього 25-літнього подружого життя.

З пошаною,
Заряд Жіночого Товариства.

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ ШВАЙЦАРІЇ

Мала швайцарська республика має важке завдання, щоб удержати себе невтральною. Ціла вона окружена "віссю". І залежна від сусідів, бо мусить імпортувати. Та проте вона рішена боронити всіма способами своєї повної незалежности.

ЩО СПРИЧИНЯЄ СИВІННЯ? Що робити, щоб не сивіти? Як привернути сивому волоссю назад його природній колір, природним способом? Пишіть по безплатний обіжник: **HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D) 10150-97th St., Edmonton, Alta.**

Марко Черемшина.

ЗРАДНИК

(Образець з австрійсько-російської війни)

I.

Осіння днина палає, аж на березині лист жовтіє і трубкою точиться.

Муха січе і кровавить маржину та спиває її сльози з великих чорних очей.

Аби сльози не падали в порохи.

Птаха під крильми упріває і отвореним дзюбом собі холод робить.

На царинці половик убиває жайворона.

Ліс листом спиває сонце, бо сили потребує.

Аби студінь перезимувати, аби рости у весні, або вітрові не даватися та й аби війну перебути.

Бо війна корчує ліси, корчує села і озером сльози збірає, життя топить.

Зпід цього лісу дивиться на село Василева хата та й потерпає.

Бо назад плечей її фронт унився.

Під самим лісом з другого боку до схід сонця.

А за тими шанцями неприятель зарився в землю дослухує.

Ворожила Василеві покійничка неня, що прийде рік плідний на птаху і гаддя, — то аби син сокотився, бо то чорний гід.

Село дух із себе, дух у себе.

II.

Муха так утяла Василеву чорну корову, що корова звиріла. Виломила собі ріг, бовтаючи головою по яслах, урвала кормей і побігла лісом настрімголов через військо, через шанці одні й другі, через дріт геть на Попадюківський верх.

Через час став неприятель метати гранати в самі шанці противника.

Командант казиться. Скликав підстаршин і вояків та сварить за то, що не сперли чорної корови та перепустили зраду. Чорна корова то був знак для неприятеля — кричить командант, а жовнірня біситься.

Зрада, зрада ....

Паде бефель: знайти зрадника і повісити.

Біжить патруля просто на Василеву хату.

III.

Гармати бють — горами хитають.

Василь косить коло хати отаву та й вгадує, що чорнейка забігла десь до жіночої нені у темну стайню.

Василиха сидить на отаві і плекає дитину.

Василь усміхається до дитини і питається подруги, чи їх жовнір не кидається від гарматних стрілів. А Василиха плеще і цілує дитину та й хвалиться, що її Андрійко не страшків син, гармат не боїться.

Кидає Василь косу і гоцкає хлопця та радіє, що таке воно тверде, таке запечене, таке волохате.

— Хлопець, гей вовче, нівроку!

Входить патруля.

— Твоя чорна корова? — ломлють собі язик до Василя і справляють руками, як корова бігла.

— Так то моя корова, вона збицкалася, бо спека велика. Муха тне, побігла в темну стайню до жіночої нені. Або що?

Жовніри засміялися до себе і вмить скували руки Василеві та й розглянувшися, схопили його гей зрубане дерево і понесли під явір наперед хати.

Василь зразу думав, що жовніри на збитки його страшуть і для того не боронився, лиш усміхався та допитувався, що вони від нього хочуть.

Жовніри сміялися і показували на своїх шиях, що хотять його повісити.

Тоді Василь зумівався і жахався та цілував ненині слова.

Василиха впялила зір у жовніра і зойкнула несамовито. Дитина на її грудях розплакалася.

Чорна як ніч гадка вдарила Василиху в голову.

— Гей, світку ти мій нещасливий, ви хочете його вбити!

Василь глянув на подругу і на дитину мокрими очима.

Чорний туск сціпив серце.

— Дай сюда, Марійко, дитину, най її приголублю.

Марійка ліворуч несла сина, праворуч відривала мужа зпомежи жовнірів.

Жовніри відтручували її штовхаючи по соромах, а Василеві очі як ватра розсипали іскри.

— Мой бре, не поштуркуйте челідину.

Жовніри били його прикладами по голові, аж кров чюріла, а Марійка гей вірлиця боронила, квиліла, запаскою кров обтираючи.

Жовнірів люють черленила, а Василя кров повенила.

Небіжка неня йому привиділася.

— не бійся, неню, я з цього вийду.

Неня тримала його горячу голову в студених руках і холодила сина.

Жовніри закинули курмей на явір та й зашморгнули Василеві шию.

Марійка минається...

Одні його підносять, другі тягнуть посторонок.

Василь вже під галузею гойдається, — вже лице синіє.

Але галузь ломиться і з Василем паде на землю.

Він схоплюється на коліна. Відриває з шиї зашморг і паде лігма.

Під зеленим яворним гіллям плаче та синіє дитина.

Василеві світ темніє.

Отік-би велика плита на нього впала і його голову розторощила.

Отік-би тверда кремінниця роздавила його Марійку і його дитину.

О от зпід кремінної плити видно Марійчину голову.

І діточе, мохнате тімя біля неї...

Воно висовується зпід плити і діточі очі, гей дві чічці, усміхаються.

— Ти жиєш, опришку мій любий?

Він збирає свою силу, аби кремінну плиту з Марійчиної голови на бік відкотити.

— Гей, Марійко любко!

Підоймався і рвався з землі, якби ланцами прикований.

То гора на ньому розсілася. Все пропало.

Глипав білком на Марійку і дитину.

Пізнав Марійчину твар і заревів ревом.

Марійка пробудилася з болю.

Дитина усміхалася.

Та усмішка підлітала, як біленька пташка і сідала на кутиках його уст і на його лиці костеніла.

Жовніри дали собі знак і обступили його лискучою крицею.

Тільки голих ножів.

Роздався жіночий плач, що здрігав селом.

— Васильку мій, куда тебе ведуть?...

IV.

Видерли його з гнізда і провадили селом під острими багнетами.

Аби при дорозі на дужчій галузі задавити, аби не урвався.

Йшов кроком рівно з жовнірами і усміхався усмішкою, що замерзає і морозить життя.

Отави вяли на сонці, а військо селом холодів шукало.

Село німіло.

За ним ішла Марійка в рантусі білому.

Ні, то не рантух, — то її твар, як біль біла, а на її грудях великий вінок.

Вона йде до шлюбу в кожусі білому, в киптарі вовнистому, в жовтих чоботах, палає на сонці позлітка.

Чому й вінок упав на груди. Чому?

А може то лишень тінь її?

Коби йшла, коби цих дружбів не стидалася.

Йому ялося таких дружбів мати.

Такі пави навкруги нього.

А може він її зуритився?

Ні вона деревце на грудях несе.

— Марійко, а ти нащо поклала деревце в бисаги?

Сміх морозив дорогу.

А Марійка тулила до грудей дитину і голосила:

— А куди ж я тебе виряжаю, Васильчику любий?

— За що берете мені газду з хати, нащо дитині батька відбираете?

— Хтож мені тепер талан приобріє, хто дитину приголубить?

— Ой ви гори кремінисті. Чому не лупаетеся?

— Ой ви громи швидконогі, деж ви поховалися?

— Ой головко моя бідна, чому не розсипаєшся?

— Дитино моя люба. Андрійку мій маленький ану йди на руки татові.

— Не пізнає тебе дедя, небоже, аби їх так дитина не пізнала.

— Таже це твій Андрійко, дитина твоя, наша надія, Васильчику, мій соколе любий.

Підносив сковані руки і намагався спіймати ту білу пташку, що йому на тварі сиділа.

Але та пташка перемінилася в його дитину, злопотіла крильцями і полетіла наперед нього.

З білих крильців стікала кров на дорогу.

Ввесь задріжав і скочив наперед як ранений лев.

Біг і скованими руками ловив дитину.

Вояки розступилися з один ряд, вхопили кріси на груди і цілили просто в нього. Карабіни гримнули. Марійка зойкнула, гори то повторили, а Василь повалився насеред дороги такий усміхнений, гейби пестив свою дитину.

Гейби кинув косу на косовиці і ляг на спочинок.

Чому не говориш, Васильку, чи я тобі надоїла?

— Чи я тобі світок загаїла?

— Чи може ти цісареві хлібець переїв?

Андрійко досягнув дедю ручками і накрив його рани пальчиками, як прутчиками квітів.

А з деді чюріла посока і дитині ніжки красила.

Най світ у керві бродить. Най сонце в керві свій образ видить.

Марійчині плачі розлетілися зозулями понад село і сіяли тривогу.

Але вояцькі кулі їх доганяли і наскрізь прошивали.

Українська Буковина

V.

В попередніх чотирьох розділах ми хронольоґічним порядком перейшли історію життя, відродження та національно-культурного розвою буковинських Українців аж до часу, коли Буковину захопила червона Московщина.

Для заокруглення цієї статті належиться ще сказати хоч кілька слів про те, яке значення мала Буковина в загально-українському маштабі: що дала вона Українській Землі, що вклала в загальну скарбницю Українського Народу.

Згори зазначуємо, що ми не можемо дати про це вичерпних даних. Все ж наведемо тут хоч кілька їх — на те, щоб вказати нашим читачам, що Український Народ, де б він не жив, стремить, працює, бореться й прямує, постійно прямує до своєї найвищої мети: до державности.

Коли б буковинські Українці — як найменша числом вітка Українського Народу — нічого більш були не зробили, як лиш задержали Буковину в українськім посіданні, то й те треба б приписати їм як велику заслугу. Бо боротьба їх з супротивником була дуже нерівна і страшенно довга!

Але живий народ живе гадає: він працює і творить. Бо в творчости він знаходить пільгу для свого серця, а в праці — відраду й надію.

* *

Недержавний народ мусить мати вогнистих поетів і письменників, головно поетів, бо вони розбуджують його, пригадують колишню його славу, закликають до боротьби й накликають наново здобути волю — відбудувати державу.

Тому відродження Великої України почалося від Шевченка; тому відродження Галичини започаткував Шашкевич, і тому до національного життя розбудив і загрів буковинських Українців Федькович. Не було б отих трьох поетів, хто знає яка була б сьогодні українська доля, хто знає як далеко сягала б Українська земля. Вам відома така давня козацька пісня:

"Гей знай же, Ляше:
Що по Случ, те наше!"

А Случ — то річка, що пливе з півдня України на північ і біжить попри Староконстянтинів, Любар, Полонну, Звягель, Сарни й біля Давидгородку вливається до Припяті, річки, що пливе на північнім пограниччі України з заходу на схід і коло Чорнобиля вливається в Дніпро.

А де ж тоді ціла Західня Україна? Де отой сьогоднішній український "Піемонт"— Галичина? Де західня Волинь, Полісся, Підляшшя Холмщина? Де Буковина, Басарабія, Карпатська Україна?

Ті землі ждали, щоб їх знов національно й ідейно обеднали українські поети; щоб знову споїли розломані вогнива, зеднали стару князівську ще Україну.

* *

Заки на буковинськім горизонті появився Федькович, були там і до нього віршописці; та від їх віршів заносило такою схолястичною мертвеччиною, як від тих нещасних скубентів старої київської академії в часах Хмельницького.

Аж Федькович заспівав. Від його співу задріжали Карпати, піднялися врожайні доли буковинські, наповнилися новим життям і новими хотіннями маси народу зелених нив і темних садів Буковини. То він заспівав:

"Заруй, туре, буйний туре,
Буковинський туре, —
Най твій голос зарокоче,
Як грому во бури!
Щоб розлягся він од Дону
Даже до Дунаю,
Бо ми Січу заложили
В буковинськім краю!"

І він то повів —

"Серед літа, серед світа, серед годиночки
Повів неник, повів милий женців на ланочки.

І ті женці вийшли за своїм неником на ланочки жати жито і пшеницю срібними серпами аж стали стоги золотії пишними рядами...

Вийшов Сидір Воробкевич як повістяр, поет, композитор, педагоґ, церковний діяч; за ним вийшов його брат Григорій, а далі більші й менші працівники.

На письменницьку ниву вступила і стала в перших рядах літературних творців Ольга Кобилянська — одна з найталановитших та найвидатніших українських письменників. До 1927 року — коли то ціла Україна справляла їй 40-літній ювилей письменницької діяльности — вона мала тоді за собою 88 більших і менших праць, з них найвизначніші: Царівна, Земля, Ніоба, В неділю рано зілля копала, Через кладку, За ситуаціями, — це суспільно-психольоґічні твори, яких не часто побачите і в світовій літературі; найкращі її твори під оглядом поетичним, то "Вальс мелянхолік" і "Битва". Не багато українських письменників зазнали за життя такої популярности в чужих народів, як власне Ольга Кобилянська. Німці переклали 18 її творів, Росіяни 19, Чехи 3, Поляки 4. Кобилянська не лиш поважна письменниця, але й плодовита. Як би твори Кобилянської зібрати в одно, то вийшла б книга на 3,000 сторін груба.

За Кобилянською щодо письменницького талану можна б поставити Дмитра Загулу — поета-лірика, що вийшов на літературну ниву перед війною, а дотепер вийшли такі його збірки: З зелених гір, На грані, Наш день, Мотиви. Він також переклав деякі твори німецьких поетів Гайне й Шіллера та Ґетового "Фавста".

Добра повістярка також Сидонія Никорович-Гніда, що визначилася в орґанізуванні українського жіноцтва Буковини. З жінок треба згадати також молоду ще новелістку Ірину Вільде, що почала писати вже цілком недавно. Крім цих писали ще: Макогон, Галіп, Шпойнаровський (головно перекладач Шевченка на німецьку мову) та багато інших, та це вже менші таланти, тому не будемо вичисляти їх поіменно.

З буковинських учених були: Григорій Купчанко, що видав свої етноґрафічні праці в двох томах і на двох мовах — українській і німецькій і за те одержав відзначення від віденської академії наук (золоту медалю); Юлій Кобилянський — клясичний фільольоґ, автор шкільних підручників, а найбільша його праця — Латинсько-український словник, яким міг би похвалитися навіть велико-державний народ; Ом. Попович — великий орґанізатор українського шкільництва, автор і редактор шк. підручників та автор Німецько-українського словника; Гр. Никорович — автор підручників з педагогії; Роман Смаль-Стоцький — український лінґвіст, за ним праці з українського словотвору. Та інші. Крім цих, для Буковини працювали і з Буковини ширили свої праці: Степан Смаль-Стоцький — науково довів, що українська мова розвинулася не з праруської, а з праслов'янської (праця на спілку з проф. Ґартнером), шевченкознавець (праці про творчість Шевченка, його метрику в поезії); за ним багато шк. підручників і перша велика граматика української мови; Василь Сімович— український мовознавець і педаґоґ, автор великої граматики, літературний критик, редактор багатьох видань; Мирон Кордуба — автор першого українського світового атлясу.

З композитрів українських відомі такі Буковинці: Модест Левицький, Бойченко, Воробкевич. Зі співаків европейського значення: Руснак.

З політиків, що взяли дуже інтензивну участь у часах української державности, були між іншими: Микола Василько, посол до Австрії, Швайцарії й Німеччини, дав сливе все своє поважне майно на піддержку українського політичного діла заграницею; Роман Смаль-Стоцький, міністр Української Народньої Республики; Ілля Семака — діяч в уряді ЗУНР; Осип Безпалко — міністр праці в уряді УНР.

В рядах Української Галицької Армії та Армії Української Народньої Республики бороло ся не таке число Буковинців, як можна було сподіватися. Та на те зложилися страшні обставини. Зараз по розпаді Австрії Буковину захопила румунська армія й рекрутація на Буковині не могла навіть започаткуватись. Прийшлось орґанізувати Буковинців у Галичині, головно в Коломиї й Тернополі. Було в пляні створити буковинський полк. Та з тих юнаків, що перекралися через границю в Галичину, на полк не вистарчило. Надмір офіцирів, що зібрались були в буковинськім полку, розміщено по других полках армії а з решти юнацтва створено буковинський курінь і приділено до 9-го полку III. Залізної Дивізії У.Н.Р. і той курінь брав участь у всіх протибольшевицьких боях почавши від 1919 року аж до катастрофи армії У.Н.Р. З буковинців офіцирів декотрі займали в армії вищі становища, напр. Корній Купченко був начальником оперативного відділу III корпусу У.Г.А. Всі вони служили в армії льояльно й боролися завзято, хоч свідомі були того, що на їх ближчу батьківщину дороги заросли тернами...

* *

Повищі дані просимо не вважати за стислу розвідку. Бо дані, що в цій статті подані, то властиво лиш схоплені уривки з поодиноких фаз життя й розвою одніеї вітки нашого народу — української Буковини. Автор цих рядків мав на меті подати читачам "Українських Вістей" якими шляхами йшла та найменша вітка нашого народу, як розвивалося там українське національно-культурне життя, що Буковинці вложили в загальну народню скарбницю, а далі — що український народ, де б він не жив, хоче не лиш животіти, але жити й розвиватися, маючи на оці найвищу мету— свою державу.

Тепер та наша вітка, як і майже ввесь український народ, уся земля українська — під Червоним Москвином.

Але Велика Україна 250 років каралася в неволі, а Західня Україна а з нею й Буковина каралася в чужій неволі 600 років. Але наш народ перебув ті нещастя. Перебуде й це останнє. І вийде з нього як залізо з горнила — сильна, кріпка, потужна нація.

А нам тут у Канаді не падати на дусі. Противно: ми повинні бути горді, правдиво горді, що українська земля, хоч бита неволями, не покорилася; що український народ і там над Дніпром, і над Кубанню й над Дністром і Прутом — від Карпат та Сяну та Серету аж до Припяті й Кавказу стоїть твердо як скала й кожної хвилини готов сказати ворогові: Гов! Тут я! Тут моя земля!

Ні, не невільники наш український нарід, хоч і в неволі. Бо замість упасти під ноги свого ворога — він усе дужче випростовує свою спину; замість маліти — він усе більші займає простори; замість скоритися — він усе більш стає лицарським!

А то нам запорука, що —
Встане Україна!

Віктор Купченко.

Едмонтон,
серпень, 1940.

ЧОРЧИЛ ПРО ТРОЦЬКОГО

"Тяжко, щоб йому хтось по добався. Він не любив царя, тому замордував його і його родину. Він не любив імператорського уряду, тому розторощив його. Йому не подобався лібералізм Ґучкова й Мілюкова, тому повалив їх. Він не міг стерпіти поміркованости соціялістів-революціонерів Керенського й Савінкова, тому сам заняв їх місце.

І коли вкінці комуністичний режім, до якого він стремів з повною силою зіставав заведений по цілій Росії, коли диктатура пролетаріяту була на самім верху, коли новий порядок суспільного устрою з мрій стався дійсністю, коли зненавиджена культура й традиції індівідуалістичного періоду зістали викорінені, коли тайна поліція станула на услуги 3-го Інтернаціоналу, коли дослівно його утопія здійснилася, він іще був невдоволений. Він іще шалів, муркотів з невдоволенням, терпко говорив, був саркастичний і робив змови.

Він бунтував бідних проти багатих. Він бунтував тих, що не мали зломаного гроша проти бідних. Він бунтував кримінальних злочинців проти тих, що не мали зломаного гроша.

Все було розгромлене згідно з його бажанням. Одначе мимо того, провини людського суспільства вимагали, як здається, дальших кар. У найглибшій глибині він глядів з розпучливою енерґією за ще глибшою. Одначе, — бідний розбиток — міг досягнути до скалистого дна. Нічого нижчого як лиш комуністичну кримінальну клясу можна було найти. Надармо вліпив він свій зір у дику бестію. Малпи не вміли оцінити його вимови. Він не міг змобілізувати вовків, яких число так значно збільшилось у його адміністрації. Тим чином кримінальники, яких він виніс на визначні становища, зібрались разом і прогнали його геть.

Про гумор

В теперішніх часах гумор, правдивий і щирий, стає щораз рідший. Численні давніще гумористичні видання зникають одні за другими, уступаючи місце порнографії, сатирі або зідливим і злобним дотепам. Велика шкода, бо здоровий гумор в житті не тільки милий, але просто конечний.

Чоловік веселий, погідний, все доброї думки, ділає на інших незвичайно додатно; злагоджує нераз спори й додає бадьорости в невідрадних хвилинах. Гумор осолоджує нам життя, додає енергії, збільшує нашу відпорність на противенства. Він навіть ділає корисно в недугах, збільшує довіря до себе й нераз веселий чоловік ліпше вплине на недужого ніж лікарство.

Одначе щирий, веселий і невимушений сміх починає щораз більше належати до рідкости. Навіть в прилюдних місцях разить нас, коли хтось щиро сміється. Посуджуємо його за брак виховання й легковаження інших.

А всетаки й нині можна бути веселим!... Бо щож робить на нас веселе враження?

Все, що по високім напруженні звільнює напружену цікавість, кожне дотепне зіставлення зовсім невспівмірних річей, нпр. річи великої з малою і т. д.

Гумор не вражає нікого особисто, не бавиться ніколи чужим коштом; це забава легка, але дешева і занадто плитка.

Можна знаменито бавити наслідуванням, одначе наслідуючи якийсь тип або дану особу, треба робити це не глузуючи, кривдячи або зневажаючи ту особу, лише в спосіб милий і гладкий. Сміємося часто відрухово з річей зовсім несмішних, але котрі мають тільки смішні прикмети, коли нпр. хтось ідучи поважно спіткнеться, зробить якусь помилку або хибно щонебудь скаже і т. д. Нераз скоро гамуємося й признаємо невідповідність нашої поведінки, нажаль звичайно запізно, бо відрух смішности ділає скоро як блискавка.

Веселому чоловікові дійсно можна завидувати. Він відчуває менше противенств життя і що найважніше, не перебільшує їх; коли бачить сум в інших, потішає їх, розвеселює.

Цікаво, що гумористи або веселі люди звичайно поважні й навіть похмурі; гумор зачинає в них трискати щойно при нагоді або коли пишуть щось веселе.

Піддержуймо прояви здорового гумору й оминаймо песимізм і зідливість. Піддержуймо погідну та веселу вдачу. Людей веселих просім в наше товариство й перебуваймо з ними якнайчастіше. Хто має гумор, буде мати здоровля, енергію й сили до життя.

Ріжні Вісти

ПІД СОВЄТАМИ

В ніякій державі село не знає спеціяльних державних урядовців, які малиб відповідними промовами заохочувати селянство до праці, і яких село своїми податками мусілоб удержувати. Большевицьке хліборобство видається неможливе без спеціяльно вишколеної зграї підштовхувачів селянина. Кількість цих агітаторів вражальна. "Комуніст" з 1. серпня подає, що в бригадах Дніпропетровщини працює понад 10,000 агітаторів і пропагандистів". В колгоспах одного тільки Криворіжського сільського району політмасову роботу в полі ведуть 890 агітаторів, які обеднано у 55 агітколективах. Серед них 500 членів і кандидатів партії. До агітаційної роботи в цьому районі залучено ще 240 зоотехників агрономів, учителів і медицинських працівників". Що й казати, цифри красномовні!

"Комуніст" з 3. серпня пише: "У вересні ц. р. відкривається у Львові державний історичний музей. Експонати для львівського музею зібрані з музеїв, які були колись в Зах. Україні. Над систематизацією експонатів працює тепер бригада наукових працівників Київського Центрального Історичного музею. В цьому році у Львові будуть відкриті також перший в Україні етнографічний музей та меморіяльно-літературний музей ім. Івана Франка.

Довідуємося, що відомий Ґельфанд, що був один час в большевицькому посольстві в Парижі і, як кажуть приймав чималу участь в викрадненні та вбивстві Кутєпова, а потім перейшов був до большевицького посольства в Римі, де виконував обовязки першого секретаря, а інколи й керуючого справами посольства (у відсутности посла), був викликаний до Москви. Але того самого дня, як мав виїздити потягом на північ, полетів еропляном на захід до Лісбони. Як виявилось, він своєчасно запасся американською візою для себе, для жінки й дочки, і тепер, разом з ними, мав податись, замість до Москви, до широкої Америки.

Як довідуємося з певних литовських джерел, у Литві, "визволений" невідомо від кого, вже переведено більше як 10,000 арештів. Арештованих вивозять масово на схід, головно до пустельного Казакстану.

Відплата прийде — сказав Чорчил

Коли британський премієр Чорчил оглядав збомбардовані доми в Лондоні, обступила його товпа й домагалася, щоби британські літаки відомстили за руїну їх хат репресіями в Берліні.

"Не журіться, вони своє дістануть" — відповів Чорчил.

РУМУНСЬКИЙ ДИКТАТОР ПЕРЕВОДИТЬ РЕФОРМИ

Румунський диктатор Антонеску видав цілу низку розпорядків. Першим з них зложив з посади 11 генералів, прихильників бувшого короля Карла, мовляв, бо вони дісталися до уряду підхлібствами.

Далі диктатор відкликав цілий ряд румунських амбасадорів, між іншим амбасадора в Вашингтоні. Потім зніс амбасади по всіх краях, де вони існували, і попросив уряди тих країв удержувати в Румунії замісць амбасад лише посольства, себто представництва нищого ступня.

У ще іншому розпорядку зніс титул ексцеленції.

ІНВАЗІЯ ВІДЛОЖЕНА — КАЖУТЬ У БЕРЛІНІ І В РИМІ

В італійській і німецькій пресі тепер пишуть, що пляновану інвазію на Англію відложено до наступного року. Щоб відвернути увагу населення від німецьких невдач на заході, часописи стараються звернути його увагу на римську конференцію Ріббентропа й Чіяна і вмовити, що там обговорюють нові стратеґічні пляни на знищення британської імперії.

Така писанина тепер конечно потрібна для Гітлера, щоб рятувати його особистий престіж. Гітлер недавно сказав Англії і світові, що "інвазія вже йде", а вона не прийшла й певно не прийде.

НІМЦІ ПЕРЕОРГАНІЗУЮТЬ РУМУНСЬКУ АРМІЮ

Румунський фашистівський уряд ґен. Антонеску звернувся до Берліна, щоб Німці зреорганізували румунську армію. Лондонський "Таймс" пише, що Румуни мабуть відступлять свої аеродроми для німецької повітряної фльоти. Москва занепокоєна такими подіями і скріплює мілітарно басарабську границю.

Антонеску публично признався, що румунська армія находиться в стані розкладу.

КАЖУТЬ, ЩО ҐЕРІНҐ БУВ НАД ЛОНДОНОМ

Націстичні круги в Берліні перехвалюються, що маршал Ґерінґ, який є найвищим командантом німецької повітряної фльоти, літав понад Лондоном 15. серпня в ночі і самий керував літаком типа Юнкера. Літак Ґерінґа стерегли два бойові літаки.

СОВЄТИ ДОСТАРЧАЮТЬ НІМЕЧЧИНІ НАФТУ

Совєтська "Правда" подає, що Совєти доставляють Німеччині нафту, яка пливе Чорним морем до Днипра а з Днипра через Київ і канал Дніпро-Буг до Берестя.

Поможіть Розбити Гітлєра

Це Нове
Приречення Воєнних Ощадностей
вислано вам поштою

ВПИШІТЬСЯ НА ВВЕСЬ ПРОТЯГ ВІЙНИ
ДО 2,000,000-ВОЇ КАНАДІЙСЬКОЇ АРМІЇ ПОСТІЙНИХ ВОЄННИХ ОЩАДНИКІВ

Будьте одним з перших вписчиків. Ви одержите урядовий вписний блянк — нове Приречення Воєнних Ощадностей. Вжийте його для інструкції вашого банку, щоб закуповував для вас воєнні Щадничі Цертифікати автоматично кожного місяця. Ваш банк догляне для вас за всім — що місяця вишле гроші до Оттави, а Цертифікати будуть переслані просто до зареєстрованого власника. За цю обслугу нічого не обтягається.

Це є ефектовний спосіб **прислуги** краєві і певний спосіб **щаджения.** Апамятайте також, що ви не даєте свої гроші, але **позичаєте** їх, і то з добрим зарібком для себе; дістаєте повних 25% за 7½ років! Тому виглядайте пошти, яка принесе вам це нове урядове Приречення Воєнних Ощадностей. Як його одержите, вжийте його, щоб помогти розбити Гітлера. Додаткові Приречення можете дістати в вашім банку або в місцевім Комітеті Воєнних Ощадностей. **Впишіться тепер!**

"Ви Служите Ощаджуючи"

Вкладайте Свій Гріш Регулярно в Воєнні Щадничі Цертифікати

КАЖЕ, ЩО МОСКВА НАПАДЕ НА ТУРЕЧЧИНУ

Відомий американський кореспондент і коментатор в радіо Вайт Виллямс, каже, що Совєтський Союз приготовляється до нового "грабунку чужих земель", цим разом на Кавказі.

Там зібрано найкращі совєтські дивізії, які відбули маневри і стоять тепер по закавказьких містах.

Недавні маневри червоної армії в новозайнятих територіях на заході мали на меті належно залякати населення тих країн, щоб воно не пробувало боротися проти Москви. Були це більш-менш показові маневри.

Справжню силу разом з найкращим воєнним вирядом перевезено без розголосу на Кавказ. Виллямс каже, що Сталін незабаром заявить що турецька границя проходить надто близько совєтської нафти, і буде пробувати просунути її на південь. Також можливо, що Совєти одночасно заатакують Персію.

В останніх днях вивезено до Англії велику кількість канадійського бейкону і запаси його тут дуже змаліли.

Через слотливу осінь в Онтеріо забракне паші для худоби. Провінційний уряд старається спровадити пашу з заходу.

РОБОТА УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК НА ПОТРЕБУ ВІЙНИ

(Докінчення зі стор. 6).

24 операційних рушників
2 пошивки
12 шпитальних покривок
Та направлення багатьох річей невідповідно вшитих іншими товариствами.
В місяці серпні вшито:
12 простирал
12 мішків для персональних річей
6 кімонів
Та направлення багатьох річей.
В місяці вересні вшито:
48 трикутних перевязок
12 спеціяльних перевязок на живіт
Та направлення річей.

Для цієї праці кожне Товариство-Член Ради висилало від 2 до 4 членкинь.

ІНША РОБОТА ЖІНОЧОЇ РАДИ У ЗВЯЗКУ З ВІЙНОЮ

Підчас загальної реєстрації 19-23 серпня, на просьбу Жіночого Бюра Праці Українська Жіноча Рада дала 30 Українок для допомоги в переведенні реєстрації.

Тепер прийшов новий обовязок для жінок, що складають Жіночу Раду, а саме — догляд за продажем стемплів Воєнної Позички. Розпорядчицею цієї роботи призначена пані Н. Бачинська, яка має скласти комітет з кількох членкинь, щоб переводити догляд у 57 підприємствах.

В роботі для Червоного Хреста в цьому році взяли участь усі національні групи провінції Манітоби. Всі ці групи безупинно й пильно шиють, плетуть, пакують, управляють автомобілями, виконують стенографську роботу і іншу для потреб Червоного Хреста.

Після слів Голови Манітобського Відділу Воєнної Роботи при Червонім Хресті пані В. А. Ґоґґ, поміж цих добровільних робітниць є дійсно знамениті жінки щодо своєї працездатности, які ніколи не відмовляються виконати всяке доручення.

Настрій цих жінок та їхнє досягнення в роботі піднесли в очах загального населення цінність і значіння організації Червоного Хреста вже в протязі перших місяців війни.

Частина пяти міліонів долярів, які зібрав Червоний Хрест у 1939 році по всій Канаді, була зужита на матеріял, з якого жінки провінції Манітоби виробили ріжні потрібні речі для воєнних цілей.

Увесь фонд був зужитий як на допомогу зубожілому населенню провінції так і на конечні потреби звязані з воєнними цілями, і на продовження цієї роботи Червоного Хреста потрібні нові фонди. Продовження цієї роботи цілковито залежить від доброї волі громадян, яка має виявитись у найближчій кампанії на користь Червоного Хреста, що має осягнути збірку з провінції Манітоби в сумі триста тисяч долярів.

Червоний Хрест це є якраз те поле, на якім громадяни можуть виявити свою вдячність тим вoякам, які приносять найвищу жертву, захищаючи Канаду.

Ганна Мандрика.

ГОЛОВНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО в справах: Звязок зі Старим краєм, горожанські папери, шифкарти, купно-продаж гавзів, акрів, фармів та інших ріжних справ. Залучіть марку на відповідь.
D. GERYCH, Notary Public, 652½ Main St., Winnipeg. Res. Tel. 21 176.

УКРАЇНЦІ — Приїзджайте до Едмонтону на велике торжество — дня 29-го вересня

Храмовий Празник Св. Йосафата

Прийдіть — віддайте поклін і честь нашому українському Святому Йосафатові та загрійте свої серця прикладом нашого Святого до великої віри і любови до Святої Католицької Церкви.

ПОРЯДОК

В суботу, 28. вересня, 7 год. вечером — Всеночне, наука і суплікація. В часі Вечірні св. Сповідь.

В неділю, 29. вересня — читані Служби Божі в 7, 8 і 8.30 рано. Утреня, Акафист до св. Йосафата.

Година 10.30: Співана Служба Божа. По Службі Божій водосвяття.

Після богослужень — гостина в Народнім Домі.

О годині 8.30 — концерт у Народнім Домі.

Всіх щиро запрошуємо.

ОО. ВАСИЛІЯНИ І ПАРОХІЯ СВ. ЙОСАФАТА В ЕДМОНТОНІ.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

А. Дидик,
Вінніпеґ, Ман. 50c

Несподівана забава заходом Жіночого Товариства при парохії св. Йосафата в Вест Торонті для: (1) п-ва Стецюків з нагоди перенесення до власного дому, (2) п-ва Строс, (3) для п-ва Барабаш з нагоди 25-літнього супружого життя. Зібрано на У. В. ... $5.00

Всім ласкавим жертводавцям і впорядчикам наша щира подяка.

Адміністрація.

Пікнік у Ню Брук, Алта.

відбудеться в неділю, 6 жовтня, по відправі коло церкви. Відтак буде спільний обід і бінґо. Отже запрошує всіх прибути.

Комітет.

Увага, Арран, Саск., і околиці

Українська греко-католицька парохія в Арран, Саск., при участи Народнього Дому при парохії і других організацій місцевих приготовляє

ДЕНЬ ПІОНІРІВ

що відбудеться в **неділю, 6-го жовтня, 1940.**

Запрошується всіх людей з дооколичних місцевостей прибути в цю неділю до Арран, щоб гідно вшанувати місцевих піонірів — перших поселенців. По богослуженні відбудеться величавий **похід містом**, опісля спільний обід у парохіяльнім домі і програма дня. Запрошується на це йдень декотрих представників парляменту саскачеванського.

КОМІТЕТ.

КИДНЕПЕРИ СХОПИЛИ ДИТИНУ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Родина згодилася заплатити $100,000 окупу.

В Гилсборо, Каліфорнії, старший мужчина схопив у білий день на вулиці 3-літнього Марка де Трістіяна, сина багатої аристократичної родини й лишив лист, в якому зажадав 100,000 окупу за зворот дитини.

Дитину схоплено серед такої обставини: Старша віком норса везла хлопчика на візку улицею багатої дільниці міста. Ненадійно прискочив мужчина в віці 45 до 50 літ, схопив дитину. Норса пробувала не дати дитини, але він загрозив револьвером і зник з хлопчиком. В листі, який кинув на візок, жадає 100,000 долярів окупу і запевняє, що дитині нічого злого не станеться, бо вона в руках "інтеліґентних" людей. Але під умовою, що родина пристане на подиктовані услівя.

Батько дитини оповістив у пресі, що годиться заплатити сто тисяч долярів окупу і сповнити всі інші домагання, і що просив поліцію не перешкодити в переговорах з кіднеперами.

Вони перемогли злочинця, звалили його і передали поліції. Дитину повернено батькам.

Федеральне бюро інвестиґації подало, що киднепер зветься Вільгельм Мюленбройсе і є Німцем. В 1935 році він прибув на німецьку квоту з Ванкуверу до Злучених Держав і не має американського горожанства.

В неділю в дивний спосіб зловлено злочинця і знайдено дитину живу і здорову. Злочили його два мисливці у віддалнім місці в горах Сієра Невада, 200 миль від Гилсборо.

ЗАТОПИЛИ ПОЛЬСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ "ХРОБРИ"

Польський пасажирський корабель "Хробри", 11,422 тон поємности, збудований недалеко до вибуху війни, був затоплений німецькою воздушною торпедою підчас евакуації англійських жовнірів з Нарвику в Норвеґії. З кораблем згинуло девять матросів і неозначене число британських жовнірів. Кілька сот людей вирятували англійські контрторпедовці.

"Хробри" перевіз тисячі канадійських жовнірів до Англії у двох транспортах у початках війни. Ним їхав також штаб першої канадійської дивізії.

Про затоплення "Хоброго" повідомили польські урядові круги цими днями.

ДРІБНІ ВІСТИ

В італійській Лібії британські літаки запалили три італійські кораблі в пристані Бенґасі.

Невідома субмарина затопила на Середземнім Морі еспанський 6,000-тоновий тяґаровий корабель.

В Лібав, Ман., десь пропала Неллі Миколайчук. Поліція й охотники шукають її в дооколичних лісах, але по день 20 вересня ще не відшукали її.

Арґентина видала заборону на ввіз товарів зі Злучених Держав. Вона хоче в той спосіб затримати висоту своєї валюти.

Французьке правління в Віші ухвалило виасиґнувати з державної каси $500,000,000 на відбудову знищеного війною краю.

Букарешт повідомив 12 британських учителів, щоб вони забралися з Румунії до двох тижнів. Причини уряд на те не подав.

Британські лінійні кораблі 27,769 тоновий "Джорджик" і 20,175 тонова "Франконія" зістали тяжко ушкоджені від німецьких бомб.

Британці затопили 20 вересня 10,000-тоновий німецький корабель, що перевозив військо. Корабель пішов на дно разом з 4,000 вояків.

Для Фінляндії. Американський Червоний Хрест призначив $1,000,000 на закупно поживи, одіння й накриття для потребуючих у Фінляндії. Це перша така поміч з фонду в сумі $50,000,000, яку ухвалив Конґрес на допомогу жертвам війни в Европі.

Президент Мексика. Конґрес Мексика проголосив урядового кандидата, Камачо, як вибраного президентом републики. Він дістав 2,474,000 голосів, а його суперник Алмазан, 151,000.

Якою буде Франція? Італійська фашистська преса пише що Франція вже ніколи не підніметься як велика держава. Перечить тому орґан Ватикану, денник Оссерваторе Романо.

Британська адміралція оповістила, що англійська субмарина затопила німецький 10,000-тоновий корабель з 4,500 жовнірами, як він плив з Данії до Норвеґії 2. вересня.

Артист точно передбачив свою смерть

В Енкоредж, Аласка, Сидні Лоренс, 74-літній артист-маляр сказав у середу своїм приятелям: "Завтра я вмру." Він викінчив свої орудки, попрощався зі знайомими, пішов до голяря, щоб прихаритися й не передавати нікому клопоту з чистотою свого тіла, потім пішов до шпиталю. Лікар скартав його за примхуватість, але допустив переспатись у шпиталі. На бажання пацієнта покликав його жінку. Вона вислухала маячіння свого чоловіка й недовірчиво побажала йому доброї ночі. Та він попрікнув її, кажучи, що треба сказати "прощай", а не "до браніч." На диво він не вмер у ночі, але встав, поснідав добре і щойно тоді впав мертвий внаслідок параліжу. Лоренс був уроженцем Ню Йорку, студіював в Европі й подорожував по цілому світі.

ДВА РАЗИ ВМЕР І ЖИВЕ

Польське інформаційне бюро в Лондоні розіслало повідомлення минулого тижня, що націсти розстрілили в концентраційнім таборі Стефана Старжинського, бурмістра Варшави з часу німецької облоги.

Німецька телеграфічна агенція заперечує, що Старжинський розстріляний. Кажуть, що його інтерновано при кінці польської кампанії, але звільнено перед Рідвом 1939 року. Агенція впевняє, що Старжинський зломив своє слово і втік до заграничної держави.

Це друга справа, чи Німці кажуть правду, але зараз по упадку Варшави появилася вістка, що Старжинський відобрав собі життя з жалю за Польщею. Пізніше виявилося, що Старжинський вгамував свій жаль і життя собі не відобрав.

Біда одинцем не ходить

Поліційний суд в Мусідорі, Алберта, присудив Михайлові Пасеці, 35-літньому фармерові, 80 долярів кари за те, що не зареґістрував на поліції револьвера.

На Пасеку недавно напали три мужчини близько його дому. Вони затягнули його до хати й через годину його тортурували. (Про це в нас була новинка). Вони примусили Пасеку віддати револьвер, а коли поліція викрила цілу справу, довідалася що револьвер був незареґістрований.

ПОЄДИНОК БАТЬКА З СИНОМ

Очевидці Нодфолк у Каліфорнії говорять про поєдинок батька з сином. Батько, Берт Шерлі, літ 59, а син Джим, літ 35. Приїхали автом, стали на дорозі а самі пішли в поле і стали один проти другого. Тато мав ніж у руках, а син залізну штабу. Так кинулися на себе. Прийшла поліція й забрала їх обидвох до шпиталю: батька з розбитою головою, а сина покаліченого ножем.

Оба вони — син і батько — завзяті комуністи.

ЛЕВ — ДУЖЕ ДОБРИЙ БАТЬКО

Львиця належить до дуже щасливих матерей: її самець жахливий та мясожерний король звірів, може одинокий зі своїх підданців живе з ріднею вкупі. Він полює й приносить самиці добичу, коли вона кормить молоді. Самицею й молодими піклується він з дбайливістю найбільш добрячого батька.

По тижі, яка триває 108—110 днів, родяться малі левенята, вкриті густою шерстю, плямисті або пругасті.

Вони спочатку мало відпорні. Ростом вони завбільших великих котів. Хоч родяться відразу з отвореними очима, вони спершу дуже непорадні. Мявкають, наче малі котята. Щойно в другому місяці починають ходити.

Львиця годує левенята пів року, а відтак усі — вона і левенята, ідуть з татом на лови.

НОВИЙ ВИНАХІД ДЛЯ ОБОРОНИ

Кажуть, що Англія посідає сензаційний винахід, який буде незабаром застосований при обороні перед летунськими нападами. Це, як кажуть, щось таке просте, що Німці з дива не вийдуть, що не впали на цей помисл. Очевидно будуть дивуватися аж тоді, коли дізнаються, що це за винахід. Не є це гармата, ні бальон, ні проміння. Проби пороблені з винаходом були вдачні.

Нюйорська преса впевняє, що Гітлер дав приказ відступити від нападу на Англією цією осени.

Каже, що Еспанія виповість війну. — "Іль Телеґрафо", часопис, який є власністю родини італійського міністра заграничних справ Чіяно, заповідає, що Еспанія скоро **виповість** війну Великій Британії.

Міська рада в Вінніпегу згодилася продати 10,000,000 ґальонів води щоденно для урядової фабрики хемічних виробів, по 1/3 цента за 1,000 ґальонів. Цю ухвалу переведено після бурливої дискусії.

Читайте, поширюйте і передплачуйте Українські Вісти!

ЯК ПЕРЕХОВУВАТИ ЯРИНУ

Капусту добре переховаємо в малих рівчаках, уложену горі корінням і прикриту землею. Можна теж "посадити" її в піску в куті пивниці (часописи з Вел. Укр. радять "садити" качаном, без коріння); або можна повісити в пивниці на шнурі горі качаном. Перед тим усім капуста має кілька днів підсохнути на вільнім воздусі, щоб вогкість з неї випарувала, бо інакше пічне скоро псуватися.

При квашенні капусти, щоби скорше заквасилася, можна пілляти її трохи сирваткою. Для смаку можна додати цибулі, моркви, яблук цілих. Листя на голубці можна квасити цілими головками, але можна й розібрані — верствами.

Петрушку пересипаємо піском шарами лежма в пивниці; лишаючи гичку. Моркву ж треба добре очистити з гички (зрізати навіть частину головки) і також верствами пересипати піском. Петрушку, пори можна лишити в грядках до весни, якщо на зиму маємо її за багато.

ПРОДАЖА И ОБСЛУХА
Телефон 26421
WADE & RICHARDS
10166-102nd Street, Edmonton.
Радія — Машини до Прання, Рефріджерейтори Вестінгавза

ДЛЯ РІДНИХ ШКІЛ
Маємо ПЕРШУ ЧИТАНКУ М. Матвійчука, ціна 45 центів. Замовлення з грішми посилайте на адр.:
UKRAINSKA TORHOWLA
806 Main St. Winnipeg, Man.

ГУМОР

Трудна відповідь.

Один чоловік хвалився, що відповість на кожне питання, а в усякому разі скаже так або ні.

Тоді розмовник питається:
— А чи хотіли-б Ви бути розумним чоловіком?

Другий розмовник почіхався в голову і не відповів ані так ані ні.

В ресторані.

— Пане господарю, чому Ви вже зняли з вікна напись — "Домашня кухня"?
— Бо знаєте, добродію, колись то це було примана, а тепер вже тільки відстрашує людей.
— Як це так?
— Хіба Ви не знаєте, яка тепер домашня кухня? Кени, кени, і ще раз кени!

Треба дяко-учителя

Українська греко-Католицька громада в Принс Алберт пошукує дяко-учителя. Треба знати дяківство, діриґентуру, та вміти вести рідну школу. Подання слати на адресу:
REV. M. HOROSHKO
251-13 St. W., Prince Albert, Sask.

Величавий Український Католицький Зїзд

Б.У.К.-а і У.К.Ю.

12-го, 13-го і 14-го жовтня в Саскатуні, Саск.

В ДОМІ ПРОСВІТИ, ВУЛИЦЯ М. ПОЛУДНЕ

Субота, 12-го жовтня

Год. 7: Читані Служби Божі
Год. 10: Реєстрація Делеґатів З'їзду, в Домі "Просвіта".
Год. 2—6: Відвідування величавої будови Української Греко-Католицької Церкви й Бурси Б.У.К.-а.
Год. 8: Мистецька часть "Просвіти".

Неділя, 13-го жовтня

Год. 8: Сповідь. Читані Служби Божі.
Год. 10: Співана Служба Божа. Проповідь — о. Місіонар з Йорктону.
Год. 12: Спільний Обід в Домі "Просвіта".
Год. 2.30: Відкриття Зїзду — Гол. Б.У.К.-а, п. Ст. Шебець. Привіти Делеґатів.
Год. 3: Промови, Доклади, Реферати:
1. Всеч. о. С. Семчук
2. Премієр Саскачевану, Дост. Петерсон
3. Посол О. Жеребко
4. о. д-р В. Кушнір
Год. 5. Засідання Б.У.К.-а, — вибір нового заряду на 1940-41 рік.
Год. 6: Спільна вечеря в Домі "Просвіта"
Год. 8: Контест: Співу, Музики, Промов та Декламацій. Контестом проводитиме Всеч. о. Горошко.

Понеділок, 14-го жовтня

Год. 8: Читані Служби Божі
Год. 9: Наради Молоді
Год. 10.30: Збори Уділовців Бурси Б.У.К.-а
Год. 12: Спільний обід у Домі "Просвіта".
Год. 1.30: Спільне засідання зарядів Б.У.К.-а, У.К.Ю. і Бурси.

Запрошується всі Відділи Б.У.К.-а та У.К.Ю, всі Українські Католицькі Парохії, Товариства й Гуртки вислати делеґатів. Запрошується всіх католиків прибути численно!

Українська Католицька Молоде УКЮ, числимо на Вашу присутність та участь! Українська Молоде, українські Співаки й Музиканти, Промовці й Декляматори — всі беріть участь у змаганні!

Всі разом — Всі вперед — До кращої будучности!

БОГ! — — — УКРАЇНА!

По дальші інформації писати до

THE UKRAINIAN STUDENTS' HOME
304—4th Avenue North **Saskatoon, Sask.**

ЗА ЗАРЯД:

Ст. Шебець, голова БУК-а. **Всч. о. М. Горошко,** голова УКЮ.
М. Гриневич, гол. діловий писар.

АДВОКАТИ

J. E. BASARAB, LL.B.
АДВОКАТ І НОТАР
полагоджує справи канадійські і старокраєві.
41 Gariepy Block, Edmonton, Alta.
Телефон 21642

Адвокат і Нотар
ЮРІЙ ШКВАРОК
веде свою канцелярію в
Mundare, Alta.
Полагоджує всі справи канадійські і старокраєві.

Петро Ґрещук, B.A., LL.B.
Адвокат і Нотар
веде канцелярію спільно з
TIGHE & WILSON
перепроваджує справи цивільні й кримінальні у всіх судах
716 McLeod Bldg. Edmonton
Телефон 28196

Harvie & Yanda
Адвокати й Нотарі
202 Bank of Toronto, Edmonton
Можете писати до нас по українськи

Николай Бартман, B.A. LL.B.
Адвокат
веде справи цивільні й кримінальні у всіх судах Брит. Колумбії.
501 Holden Bldg., Vancouver, B.C.

ДЛЯ ВАШИХ УСЛУГ
Знатоки в перевожуванню річей. Криті й Тягарові Вози.
Alberta Motor Express and Transfer
10323 - 104 St., Edmonton, Alta.
Тел. 26522 .. Тел. уночі 72569

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

23. вересня, 1940.

Овес —	
Но. 2. С. В.	16
Но. 3. С. В.	14
Ячмінь —	
Но. 1. С. В.	18
Но. 2. С. В.	18
Но. 3. С. В.	17
Жито —	
Но. 2. С. В.	23
Но. 3. С. В.	18

ЦІНИ ХУДОБИ

Бички —	
Добрі до вибраних	675—750
Середні	575—650
Звичайні	450—575
Ялівки —	
Добрі до вибраних	650—700
Звичайні до середніх	550—625
Корови —	
Добрі	400—450
Звичайні до середніх	300—375
Буґаї	300—450
Годівник —	
Добрі	550—600
Інші вдолину від	500
Телята —	
Добрі до вибраних	700—800
Інші вдолину від	650
Свині —	
Бейкони	800
Яйця — Гуртівники платять за посилки з фармів.	
Великі А.	24—26
Середні А.	22—24
Ґрейд Б.	14
Ґрейд С.	8
Сметана (з доставою) —	
Спеціяльний Ґрейд	18
Но. 1.	16
Но. 2.	12
Без ґрейду	7

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ВІННІПЕҐУ

23. вересня, 1940.

Пшениця —	
Но. 1. Нортерн	69
Но. 2. Нортерн	67
Но. 3. Нортерн	65
Но. 4. Нортерн	61
Но. 5. Нортерн	58
Но. 6. Нортерн	55
Фід	51
Трек	69
Ячмінь —	
Но. 1. С. В., 6-ранний	34
Но. 1. С. В., 2-ранний	41
Овес —	
Но. 2. С. В.	29
Но. 3. С. В.	28
Жито —	
Но. 2. С. В.	42
Но. 3. С. В.	37
Лен —	
Но. 1. С. В.	123
Но. 2. С. В.	118
Но. 3. С. В.	109

ЛІКАРІ, ДЕНТИСТИ

Д-Р ІВАН ОРОБКО
Д-Р Е. В. ЗВАРИЧ
Лікарі й Оператори
207 MOSER RYDER BUILDING
EDMONTON, ALTA.

Тел. офісу 24681. Тел. дому 27862
Д-Р М. М. СЕРЕДА
Лікар і Оператор
533 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р ЙОСИФ БУЛАНЖИ
Лікар, Оператор і Акушер
BOULANGER Bldg., EDMONTON
Телефон 22009

ДОКТОР Й. МЕҐАС
Лікар, Оператор, Акушер
10164A-101st Srteet, EDMONTON
Suite 201 Kitchen Blk. Phone 24645

Тел.: — Дому: 27010. Офісу: 25276
Д-р Н. Е. Никифорук
D.M., L.M.C.C.
Лікар — Акушер — Оператор
708 McLEOD BUILDING
EDMONTON, ALTA.
(В будинку напроти почти)

Тел. офісу 21221. Тел. дому 31222
ДР. ІВАН МІСЬКІВ
Лікар і Оператор
232 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р І. ВЕРХОМИН
ЛІКАР І ХІРУРГ
Пересвітлення проміннями Рентгена (X-RAY), ультра-фіолетне світло і коротко-лучева машина до огрівання.
DR. J. VERCHOMIN
541 Tegler Bldg., Edmonton, Alta.
Тел. офісу 24543 . Рез. 25884

Д-Р ЮРІЙ ДРАҐАН
D.M., C.M., L.M.C.C.
Лікар, Акушер і Оператор
Член Домініяльної Ради Лікарів
з практикою по шпиталях у Рочестері, Филаделфії, Бостоні, Ню Йорку та Балтимор.
611 Canada Bldg., Saskatoon, Sask.
(коло сіенарської стації)

Тел. офісу 22411. Тел. дому 82350
DR. B. N. SHLAIN
Дентист — Dentist
428 Tegler Building
EDMONTON, ALTA.

10024 - 101St STREET
Near the Journal ~ EDMONTON

ПИТАЙТЕ ЗА —
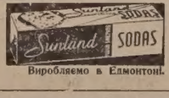

Виробляємо в Едмонтоні.

Кравецька Робітня
Робимо мужеські й жіночі Сути й Оверковти. — Продаємо шкіряні Футра по дуже уміркованих цінах.
WESTERN TAILORS
9753 Jasper Ave., Edmonton, Alta.
Тел. 24303. Власт. John Krywko

З Вашинґтону подають, що уряд Злучених Держав дав на днях контракти на ріжні воєнні приготування на суму $6,000,000,000.

Від 8 серпня до 20 вересня Німці стратили над Англією 1,867 літаків.